ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 18 (518) ◆ Субота, 30 січня 1993 року ◆ Ціна 5 крб.

ЗМІЦНЮВАТИ НАЦІОНАЛЬНУ БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ

29 січня відбулася робоча зустріч Голови Верховної Ради України І. С. Плюща з керівниками Національного банку та провідних комерційних банків України. Обговорено актуальні питання розвитку і зміцнення національної банківської системи.

Під час розмови йшлося про місце і роль банків у здійсненні економічних реформ, виведенні економіки з кризового стану. Особлива увага зверталася на необхідність консолідації зусиль, скоординованості дій і комерційних банків, створення таких фінансово-кредитної і банківської систем, які б ефективно сприяли розвитку національної економіки.

Називалися конкретні недоліки в роботі банків, їх причини. Зокрема, відзначалося, що Національний банк слабо здійснює контрольні функції. Банківські установи мають удосконалювати і прискорювати взаєморозрахунки між підприємствами в Україні і з іншими державами, зокрема країнами СНД. Дуже важливо створити такі умови, щоб в українські банки повернулося якомога більше валюти наших підприємств та інших структур, яка нині зберігається в зарубіжних банках і по суті не працює на економіку України. Порушувались проблеми розвитку комерційних банків. Відбувся також обмін думками з деяких питань, пов'язаних з ходом підготовки до введення національної валюти.

* * *

Того ж дня І. С. Плющ зустрівся з членами правління і колективом працівників Національного банку України. Він розповів про ситуацію в країні, зупинився на проблемах, які необхідно вирішувати для поглиблення економічних реформ, виходу України з кризового стану. Було наголошено, що Національний банк має відігравати провідну роль у виробленні банківської політики України, сприяти створенню ефективно діючої фінансово-кредитної системи. Йшлося і про конкретні питання, над вирішенням яких має наполегливо працювати колектив банку.

І. С. Плющ представив присутнім голову правління Національного банку В. А. Ющенка — призначеного днями Верховною Радою, побажав йому і всьому колективу успіхів у роботі.

НА ВСЕСВІТНІЙ ФОРУМ

29 січня Президент України Л. М. Кравчук відбув до Швейцарії для участі у роботі Всесвітнього економічного форуму, що проходитиме з 30 січня по 5 лютого ц. р. Щорічні засідання форуму збирають найбільш відомих економістів, фінансистів, політичних діячів і мають на меті, зокрема, обговорення шляхів подальшої інтеграції світової економіки, поглиблення економічного та гуманітарного співробітництва держав.

У програмі перебування Президента України Л. М. Кравчука у Швейцарії — зустрічі та консультації з главами держав і урядів з питань розвитку двосторонніх відносин, участь у дискусіях з проблем світової економіки, виступи на спеціальних засіданнях, присвячених проблемі нерозповсюдження ядерної зброї та перспективам дальшого розвитку атомної енергетики.



ПОВЕРНЕННЯ ХРАМУ

Майже рік тривала в Миколаєві ця тяжба про передачу віруючим Будинку культури суднобудівного заводу імені 61 комунара. І лише зараз її благополучно розв'язано розпорядженням представника Президента в Миколаївській області.

Будинок культури був колись храмом. У відомі роки його обезголовили і використовували, скажемо так, по-різному. Та віра у людей залишалася жити. Вона й відродила храм. Комунари повернули його громаді Української православної церкви (Київський патріархат).

А вже сьогодні виявилося: віра — це ще не все. І необхідно до неї не лише довготерпіння, а й терпимість — до властей, один до одного. Одразу дві громади претендували на храм, залишилися образи... Записати б нам нині і прісно, як одинадцяту заповідь: «Не посягай на чужий храм!» і дотримувати її. Всім і в усьому.

Фото Олександра КРЕМКА.

Протокол не підписано. Пошук компромісу триває

Підсумкам українсько-російських переговорів щодо сплати боргу та розподілу активів колишнього СРСР було присвячено вчорашню прес-конференцію, що відбулася в приміщенні Кабінету міністрів України.

Виступаючи перед журналістами, глава української делегації перший віце-прем'єр України Ігор Юхновський сказав, що причиною переговорів стала заява керівництва Паризького клубу кредиторів, якого не влаштовує рішення обох держав про сплату своєї частки боргу кожною стороною окремо.

Перший віце-прем'єр повідомив, що жоден з пропонованих альтернативних варіантів не задовольнив сторони. А відтак протокол не було підписано. Хоча, як сказав І. Юхновський, вдалось узгодити багато важливих питань, і зокрема про те, що до 31 березня Росія і Україна сплачуватимуть свої частини боргу окремо. Упродовж цього часу представники Росії мають передати Україні відповідну частку активів. Коли це вирішиться позитивно, то Росія візьме на себе відповідальність за всю суму боргу, а Україна розраховуватиметься безпосередньо з Росією.

ДЕЯКІ засоби масової інформації повідомили про те, що Україна порушила санкції ООН проти Союзної Республіки Югославія, нібито поставляючи по річці Дунай нафтопродукти до цієї країни. У зв'язку з цим прес-центр МЗС уповноважений заявити, що з метою перевірки наведених у пресі фактів компетентними органами України ведеться розслідування і найближчим часом з цього буде зроблена відповідна заява.

ЯКЩО ПОЇЗДИ ПІДУТЬ У ТУПИК, У ТУПИКУ ОПИНИТЬСЯ ВСЯ НАША ЕКОНОМІКА

Українська залізниця сьогодні перевозить стільки вантажів, скільки країни європейського співтовариства разом узяті. Проте за ситуації, коли залізничники змушені купувати пальне майже за світовими цінами, коли збитків більше, ніж прибутків, може статися так, що перевезення вантажів на залізниці буде паралізовано. Бо, скажімо, якщо теоретично «Укрзалізниця» отримала за минулий рік 14 мільярдів прибутку, то практично залізничники мають не прибуток, а 40 мільярдів карбованців збитків. Тому очевидно, що без допомоги держави українським залізничникам сьогодні не вижити. Про це йшла мова на зустрічі керівних працівників залізничного транспорту України з Леонідом Кравчуком.

Залізничники порушили ряд інших важливих проблем. На їх думку, давно вже назріла потреба створення законодавчої бази — статуту залізниці, закону про залізничний транспорт України, укладення тарифних угод тощо. Чи можна вважати нормальним, питали залізничники, коли державній «Укрзалізниці» пальне пропонують купувати за комерційними цінами, а плату за проїзд тримають в жорсткій вуздечці, не тільки не компенсуючи збитків, але й караючи штрафами?

Підсумовуючи зустріч, Леонід Кравчук сказав, що він погоджується з важливістю порушених на ній питань. Зокрема, вважає за потрібне розробити систему державної підтримки залізничного транспорту, створити державну програму технічного переозброєння галузі, причому в основному Україні слід не купувати вагони чи щось інше за кордоном, а налагодити їх випуск у себе. Необхідно також виробити механізм зняття плати за землю, бо на це сьогодні йде левова частка доходів залізниць. Верховна Рада України з участю самих залізничників має виробити правову базу тощо. Загалом, підкреслив Леонід Кравчук, держава має підтримати залізничників, бо ж недаремно колись казали, що якщо через село проходить залізниця, то цьому селу пощастило навіки.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

УКАЗ

Президента України

Про звільнення з лав Прикордонних військ України військовослужбовців — громадян України, які повернулися в Україну після проходження військової служби на території Грузії і Таджикистану

Відповідно до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» **постановляю:**

Звільнити з лав Прикордонних військ України військовослужбовців, які призвані на дійсну строкову військову службу весною 1991 року і які повернулися в Україну відповідно до Указу Президента України «Про повернення в Україну для проходження служби військовослужбовців — громадян України з військових частин, дислокованих на території Грузії і Таджикистану» від 1 грудня 1992 року.

Державному комітету у справах охорони державного кордону України здійснити звільнення цих військовослужбовців у січні—лютому 1993 року.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 січня 1993 року

Розпорядження

Президента України

Про Державну програму стабілізації та розвитку продуктивних сил в аграрному секторі економіки України «Труд»

З метою визначення шляхів забезпечення соціально-економічного розвитку села, сприяння будівництву житла, заохочення фермерства та з урахуванням потреб і можливостей підприємств, що підлягають конверсії:

1. Українському інженерному центру «Труд» за участю Академії наук України, Академії аграрних наук України, Міністерства сільського господарства і продовольства України, Міністерства економіки України, Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії України, інших центральних органів державної виконавчої влади, а також обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій розробити варіант проекту Державної програми стабілізації та розвитку продуктивних сил в аграрному секторі економіки України «Труд» на період до 2005 року та у двомісячний строк подати його на розгляд Президентові України.

Створити робочу групу з підготовки проекту Державної програми (персональний склад робочої групи додається).

2. Міністерствам, іншим центральним органам державної виконавчої влади, місцевим державним адміністраціям надавати робочій групі з підготовки проекту Державної програми необхідні довідкові матеріали та сприяти її роботі.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
27 січня 1993 року

Розпорядження

Президента України

Про національного координатора України з реалізації міжнародної технічної допомоги

1. Призначити Першого віце-прем'єр-міністра України Юхновського Ігоря Рафаїловича Національним координатором України з реалізації міжнародної технічної допомоги Україні.

2. Визнати таким, що втратило чинність, Розпорядження Президента України від 25 лютого 1992 р. № 33 «Про координатора України по підготовці і реалізації Програми технічного сприяння Комісії Європейських співтовариств».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 січня 1993 року

Парламентська хроніка

ВІДМОВИЛИ ІНОЗЕМЦЯМ, РОЗДАЛИ ЗЕМЛЮ СВОЇМ І... ЗАКРИЛИСЯ

Денне засідання 28 січня

На денному засіданні депутати продовжували обговорювати у першому читанні Закон «Про концесії». Відсутність такого закону стоїть на перешкоді широкого залучення інвесторів, зокрема іноземних, до проведення господарської діяльності, пов'язаної з використанням землі, надр, лісів, води. Концесійна форма залучення капіталу — за плату та на науково обумовлений строк — широко використовується за кордоном. При цьому вигоду мають як той, хто передає природні ресурси у спеціальне користування, так і сам концесіонер. Закон має визначити відповідальність сторін, умови договору, порядок надання майна і те, як воно має бути розподілене після закінчення концесії.

Думки депутатів часом повністю розходилися — від відторгнення Закону до найскорішого його прийняття. У парламенті це буває не так то вже й рідко, особливо коли закон, що обговорюється, стосується іноземних інвесторів і прав власності. Одне слово, після аж надто палких дебатів і словесних дуелей — дехто навіть висловив думку, що у змісті цього Закону відчувається чиєсь соціальне замовлення (чом не схоже на якийсь сталінський синдром, адже законодавством більш як 120 країн світу передбачено надання концесії?),— закликів «порадитися з народом», опублікувавши у пресі проект Закону, депутати взагалі його «завалили», не прийнявши навіть у першому читанні. Документ доопрацьовуватиметься.

Далі парламент розглянув проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону «Про громадянство» і зробив істотні зміни. Одна передбачає продовжити строк визнання громадянства України до двох років, а не року, як це було записано у Законі. Таким чином строки входження в громадянство для тих, хто виявив бажання стати громадянином нашої держави, буде закінчено 13 листопада цього року. Друга зміна уточнює, що це правило не поширюється на осіб, «...які прибули в Україну на постійне проживання».

Без обговорення депутати внесли зміни до Закону «Про державний нотаріат» та «Про дорожній рух». Потім дали дозвіл на вилучення земельних ділянок під будівництво певних об'єктів, і на цьому закінчили шосту сесію Верховної Ради України. Сьома сесія парламенту України розпочнеться у вівторок, 2 лютого, об 11-й годині.

Леонід БРОВЧЕНКО.



Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

* * *

Кореспондент «Голосу України» взяв інтерв'ю в народних депутатів з приводу урядового плану стабілізації економічної ситуації в країні.

Микола НАУМЕНКО, голова Комісії Верховної Ради України у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених та воїнів-інтернаціоналістів.

— Урядова програма враховує пропозиції комісії щодо питань соціального захисту населення при переході до ринкових відносин. Не лише держава повинна дбати про своїх громадян. Госпрозрахункові підприємства та організації самі мають шукати кошти для соціального забезпечення своїх працівників. Держава також робитиме це щодо тих громадян, які на неї працюють, тобто органів безпеки, збройних сил, службовців. Ми повинні оволодіти новою системою соціального страхування, в яку ув[illegible]дуть обов'язкове та добровільне пенсійне страхування, страхув[illegible]ня від безробіття та нещасних випадків тощо. Усі ці напрями програма передбачає. Вона враховує світовий досвід та програму світового банку реконструкції та розвитку з цих питань.

Борис КАЧУРА, заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань розвитку базових галузей народного господарства.

— Головне, що повинна реалізувати урядова програма, — це створити умови для виходу країни з кризи. В першу чергу стабілізувати промислове виробництво. Адже поки обсяги виробництва падатимуть, зубожітимуть люди, ростимуть ціни, посилюватиметься інфляція. Без зміни структури промисловості це зробити неможливо. Дуже важливі, на мою думку, фінансові питання, тобто стабілізація грошового обігу, без вирішення якого жодні урядові програми не працюватимуть.

Андрій БОЄЧКО.

ХТО ВИЩИЙ ЧИ... РОЗУМНІШИЙ

НОТАТКИ ІЗ ЗУСТРІЧІ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЛЕОНІДА КРАВЧУКА З ПРЕДСТАВНИКАМИ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Від «настав час грюкнути кулаком» і до «всі ці проблеми надумані» — такий різнобій думок можна було почути у коротких виступах та запитаннях представників Президента під час їхньої зустрічі з Леонідом Кравчуком. Це спілкування не викликане якоюсь нагальною проблемою, воно відбулося згідно з програмою навчання керівників місцевої держадміністрацій з районів і областей України у Центрі підвищення кваліфікації кадрів Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті міністрів нашої держави.

Розповідаючи про становлення і діяльність виконавчої влади в Україні, Леонід Макарович передусім наголосив на необхідності єдності дій Президента України, уряду і Верховної Ради. У свою чергу, на місцях, держадміністрація не повинна з'ясовувати, чия влада вища, а насамперед шукати шляхи співпраці з Радами. Щодо реорганізації владних структур то, як однозначно заявив Президент України, на даному етапі такі дії нічого, окрім нової кризи, не можуть дати нашій державі.

Не обминув увагою Леонід Макарович і ситуації, яка склалася в Україні напередодні зустрічі глав держав колишнього Союзу в Мінську. Саме в ті дні чітко окреслилася позиція певних політичних сил в нашій державі. Одні з них були категорично проти Статуту СНД, інші, навпаки, вимагали бездумного підписання. При цьому з одного й другого боку ігнорувались елементарні речі — Президент не вправі підписувати угоди, які можуть зашкодити державі, або порушують Закони, прийняті Верховною Радою. Це повинні добре розуміти і представники держадміністрації на місцях. Бо не можна ж, наголосив Леонід Макарович, водночас одержувати владу від Президента і виступати проти нього. А саме таку позицію засвідчили окремі представники держадміністрації на місцях своїми виступами в різних засобах масової інформації.

Щодо підігрівання настроїв про якісь незгоди між Президентом і урядом, то Леонід Кравчук зауважив: він завжди підтримував і підтримуватиме Кабінет міністрів і вважає, що будь-які дії, спрямовані проти нього, завдають шкоди Україні.

Можливо, саме врівноважена, виважена позиція Президента України в ході цієї зустрічі посприяла тому, що бесіда йшла у конструктивному річищі, майже не звучало звинувачень на адресу Рад. Навіть навпаки — кілька керівників держорганів були однієї думки щодо конфронтації між представницькою і державною владами. Вони переконані — ця проблема надумана.

Стосовно висловлювань окремих представників Президента і їхніх запитань про те, чи не пора «грюкнути кулаком», Леонід Макарович зазначив, що коли під цим висловлюванням мається на увазі наведення порядку, то цього ніхто нікому не забороняє. Але варто мати на увазі — будь-які дії не повинні порушувати Закони. А найважливіше сьогодні є соціальний захист тих груп населення, які потребують цього, боротьба з корупцією і злочинністю, співпраця з Радами. Президент не втішав своїх представників, що найближчим часом стане легше жити чи роботи поменшає, а змалював реальну картину політичного і економічного життя в Україні. І від того, наскільки ефективно працюватимуть представники держадміністрації на місцях значною мірою залежать зміни на краще.

Учасники зустрічі вручили Президентові України Звернення, спрямоване на поліпшення співпраці з Радами задля спільної мети — на благо незалежної України.

Василь ТУГЛУК,
парламентський оглядач.

ОБГОВОРЕНО ПРОБЛЕМИ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Як повідомила прес-служба Президента України, 28 січня під головуванням Л. М. Кравчука відбулося засідання Ради національної безпеки при Президенті України, на якому було розглянуто проблему стану енергетики та мирного використання ядерних технологій. В обговоренні взяли участь представники Верховної Ради України, Академії наук України, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства охорони навколишнього природного середовища, Міністерства енергетики і електрифікації, Державного комітету з питань науки і технологій, Держатомнагляду та інших міністерств і відомств України.

В ході дискусії особливо наголошувалося на тому, що проблеми енергетики України мають розглядатися насамперед у контексті екологічної безпеки та з урахуванням економічних труднощів, які нині переживає наша країна. Це вимагає проведення всебічного комплексного аналізу даної проблеми, для чого потрібно налагодити тісну співпрацю науковців і фахівців з відповідними структурами виконавчої та законодавчої влади. В центрі уваги тут має бути гарантування безпеки людини та її життєво важливих інтересів. Підкреслювалось, що це обговорення — лише один з перших кроків у напрямі послідовного пошуку найбільш доцільних шляхів забезпечення енергетичної незалежності України.

Було зроблено висновок про необхідність невідкладно приступити до розробки Енергетичної програми України, що визначить стратегію забезпечення енергетичних потреб країни та концепцію управління ядерним енергокомплексом. Така програма має враховувати як науково-технологічні та економічні, так і медико-екологічні аспекти проблеми. Для ефективного впровадження в життя цієї програми надзвичайно важливо своєчасно підвести під неї належну правову базу.

ШУКАТИ СВІЙ ВАРІАНТ

ВИВЕДЕННЯ КРАЇНИ З ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Як би і хто б не пояснював причини стрімкого зниження життєвого рівня громадян України, він не зможе обминути ухвалені напередодні нового року і пізніше урядові декрети. В кожному з них можна знайти доволі підстав для критики. Бентежить уявна безсистемність декретів, їх взаємна неузгодженість. Усунути останній недолік покликана програма уряду. З відомої в урядових колах інформації, Прем'єр-міністр Л. Кучма відхилив перший проект програми і послав його на істотне доопрацювання.

Та чи змінить ця оцінка суть чинних уже декретів? Чи створюють вони якусь ідеологію реформ? Ці питання хвилюють нині політиків. І не тільки їх.

Знаючи відповідальних за розробку економічної політики уряду, знайомлячись із заявами про шляхи реформ і обіцянками, що вони їх дали делегатам IV з'їзду Руху, нескладно було передбачати, що й декрети Кабінету міністрів випливають з рухівської концепції.

Перевірити це передбачення можна на відкладеному (поки що) проекті програми уряду. Важко повірити, щоб ліва рука автора писала програму, а права — не зв'язані з нею декрети.

Це і спонукає нас уважно аналізувати документи, щоб зробити висновки щодо їх суті та авторства. Про що конкретно мова?

Проект основ програми економічних реформ Кабінету міністрів України по суті, а здебільшого і в конкретних моделях, перегукується з розділом «Економічна реформа» з концепції розбудови держави, виробленої IV з'їздом Руху. Це дасть змогу мати не основну, та все-таки відому адресу розташування редакції і творців проекту реформ.

Авторство основ мають можливість поділити з Рухом, його представниками в Кабінеті міністрів і спеціалісти Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Гарвардського університету, які й гарантували урядові, «що в разі ухвали Кабінетом міністрів України програми економічних реформ до 10 січня 1993 року і підтвердження цієї програми реальними реформами» можна сподіватися на одержання реабілітаційного кретиту від Світового банку на 0,5 млрд доларів у II кварталі 1993 року, а також кредиту від МВФ на стабілізацію національної валюти (гривні) на суму 0,6 млрд доларів впродовж II—IV кварталів 1993 року.

Невелика надія покладалася й на Європейський банк реконструкції й розвитку на суму приблизно 1,5 млрд доларів. Слід зазначити, що цей розділ проекту основ містить 10 рядків з 26 аркушів тексту. Інакше кажучи, тут, без деталізації, все зрозуміло для всіх. Особливо для авторів.

Другий варіант програми посилань на зарубіжні авторитети уникає. Від першого він відрізняється завуальованістю механізму досягнення цілей. Вона доповнена аналізом становища в економіці, тезами про аграрний сектор, рядом додатків. А стратегічна мета визначена чітко — «...створити критичну масу (більш як 50 відсотків) недержавних власників для забезпечення повноцінного конкурентного середовища».

Отака передмова. До неї необхідно запам'ятати історію з 24 млрд допомоги Росії, коли її пообіцяли і чому не дають. А там є під що давати.

З РЕКОМЕНДАЦІЇ згадуваних авторитетів Світового ринку простежується бажання швидкісно перетворити нашу економіку на ринкове господарство, не дбаючи про добробут населення, точніше, нехтуючи ним.

Основою програми є комбінація з цінами, зарплатою і курсом карбованця. Їх визначають гра ринку і обвальна приватизація через банкрутство й безробіття. Всьому цьому й присвячено розроблений документ. У ньому не йдеться про виробництво, його розширення та оновлення.

Розуміючи, що структурна непристосованість нашої економіки не відповідає ринкові, у намірах авторів несміливо простежується розвиток лише легкої й харчової промисловості, тоді як, наприклад, німецька програма введення економіки НДР у ринок цілком побудована на велетенських капіталовкладеннях, мета яких саме й полягає в тому, щоб забезпечити структурну й технологічну перебудову. Причому, програма передбачає зробити це за п'ять років.

Програма китайських реформ у своїх стратегічних напрямах також орієнтується на 30-річний період. Ми ж піддаємося на сприйняття дива, на фокуси заможних добродійників. А вони цінують нас вельми дешево — 2—2,5 млрд доларів, що їх крихтами надають міжнародні банки. При цьому професор Гарвардського університету Джеффері Сакс вважає, що результати з'являтимуться років через п'ять «беззастережного» проведення реформи.

Тижневий огляд «Нью-Йорк таймс» повідомляв 12—25 травня 1992 року, що «МВФ діє вельми успішно тоді, коли йдеться про мобілізацію ресурсів країни для виплати її заборгованості комерційним банкам, та коли йдеться про довгочасне оздоровлення економіки цих країн — це катастрофа». Один з відомих прикладів — двадцять одна програма Фонду для Гаїті — країни, яка так і не зуміла вирватися з лабет кризи.

Не забуваймо, що згадувані часто реформи у ФРН Л. Ерхарда забезпечували створення масової купівельної спроможності всіх верств населення як вирішальної ланки в прогресивному розвитку, даючи роботу безробітним, надаючи довгочасні кредити на розширення виробництва, надаючи фіксовану допомогу житловому будівництву, забезпечуючи зниження податків і навіть їх відшкодування. Пропонований же нам спосіб за допомогою інфляції спустошити кишені населення і вкладників, позбавити їх чесно зароблених грошей Ерхард називав «наймерзеннішим».

Наші активні копіювальники гарвардської моделі наполегливо пропагують прискорене акціонування підприємств. А в Китаї це робиться поки що вибірково з визначенням: «... і планування, і ринок служать засобом для ведення господарства». Державні методи управління економікою забезпечують не тільки успіхи перетворень, а й так чи інакше сприяють розвиткові демократичного суспільства.

НЕ МОЖНА заперечувати, що деякі кола Заходу насправді шукають найбільш підходящих методів сприяння перехідним процесам у країнах СНД, і в Україні зокрема. Але вони відірвані від нашого досвіду, не знають сутності нашої, зовсім іншої системи господарювання. Варто було б прислухатися до висновків незалежного французького дослідника Жака Сапіра. Він вважає, що «в економіці, де шістдесят років поведінку господарських агентів визначали не вартісні, а натуральні міркування, безоглядне масове використання методів грошовокредитного та фінансового лікування застарілих органічних деформацій економічної структури веде до зруйнування старих механізмів регулювання, не створюючи на їх місці ніяких нових механізмів цивілізованого типу». Ми створили за сімдесят років найцінніше для сучасної економіки — велику індустрію та авторитетний інтелектуальний рівень науки й виробників як суму досвіду, технічних та загальних знань. Використання такого багатства має бути засобом утворення нових механізмів економічного розвитку.

Припустімо, фінансовим колам Заходу вигідніша розвинута ринкова економіка України з механізмами, ідентичними західним. Але очікуване сприяння, звісно, грунтується на інтересі. У даному разі — це ринок як засіб створення з нашою допомогою зручного інвестиційного клімату.

Було б непробачним для Заходу всього за 2—3 мільярди доларів проґавити можливість розпорядитися однією з держав на свою користь. Ураховуючи розрив наших попередніх господарських (і не тільки) зв'язків, вони поважно обговорюють концепції допомоги, які включають у себе «спостереження і нагляд» над її здійсненням, аж до втручання ділом (не доведи, Боже, як у Сомалі, Боснії, Іраку), при цьому зводячи власні платіжні баланси з величезним дефіцитом: ФРН в 1991 році — 34,3 млрд марок, США зовнішній борг — близько 600 млрд доларів. Вимагаючи у нас бездефіцитного бюджету.

Поляки й угорці, які першими скуштували контактів з великим бізнесом, запевняють, що від рекомендацій Заходу віє шарлатанством і користолюбством.

За висновками комісії ООН з питань розвитку, за рахунок панування транснаціональних корпорацій «сімки», що володіють в ВМФ двома третинами капіталу, ці країни мають прибутки, вимірювані співвідношенням 1:10 (на долар допомоги — десять повернення). Решта країн втрачають щороку близько 500 млрд доларів, будучи найважливішим джерелом розвитку країн «сімки», головним спонукальним мотивом функціонування Фонду.

Говориться це не на докір Фонду, а щоб урахувати реальності, з якими раніше ми не стикались. Капітал, який працює, на філантропію не хворіє, вимагає до себе якісно нового, не знайомого нам раніше ставлення.

МІЖНАРОДНІ фінансові кола надаватимуть кредити, але під стандартний набір вимог до перетворень в Україні. Аналіз показує, що такі вимоги й стали підмурівком проекту основ і економічної програми Руху, а в перспективі — і Кабінету міністрів. Але працювати ці заходи спроможні в умовах ринку, що склався, а не в умовах бартеру, де вони діють з протилежним ефектом.

Цю особливість уже відчуваємо. Скорочуються виплати з бюджету, що розповзається, згортаються всі види витрат. Особливо з тяжкими наслідками обійдеться скорочення виплат за конверсією з її програм. Зупинка цієї групи підприємств — це несподіване полегшення для бюджету (про їх реконструкцію і диверсифікацію взагалі не йдеться). Це матеріальні втрати помножені на довгочасні втрати в інтелектуальній сфері, в галузі найновіших технологій. Без інвестицій у них жодна економіка не зможе вижити.

За цим варто чекати професійної деградації і цілковитого руйнування будівельного комплексу, якого в майбутньому стане хіба що на спорудження дач і встановлення ларків на вулицях.

Приватизацією за витратними цінами державної власності справді не зарадиш. Та й досвід зарубіжних країн, таких, як Австрія, Англія, Бразилія, Німеччина, Індія, Мексика, Франція, показує, що в руках держави в найважливіших десяти-дванадцяти галузях є більш як 75 відсотків власності. А якщо додати, що до 90 відсотків зайнятих у провідних країнах працюють за наймом, за зарплату, то стає зрозумілим, що собою являє цивілізований капіталізм, де в ринкових відносинах перебуває лише 10—15 відсотків населення. А нам пропонують не тільки спад і банкрутство, нашому суспільству пропонують перерядитися на так званий нецивілізований капіталізм минулих століть. І слід пам'ятати, що до усталеного рівня державної власності і найманих робітників капіталізм ішов від окремих мануфактур і безлічі власників, від часткового до загального, тобто тенденція реалізована за законами розвитку, за всіма вимогами виробництва та управління.

ЗА СЛОВАМИ Президента України, ми не хочемо будувати Україну на чужий рахунок. Для цього треба врахувати всі можливості. Ми чесно маємо визнати, що в нас немає поки що надійних передумов успішного переходу на національну валюту. Що штовхають нас туди не випадково, пропонують навіть стабілізаційний фонд під заставу наших земель і кращих заводів, аеро- і морських портів — це вже наступний варіант, підкинутий у листопаді минулого року з подачі Есампшн Холдинз Корпорейшн. Ясно, що цей стабілізаційний фонд не гарантує сталості національної валюти, застава перейде до рук «того, хто дає» під управління міжнародних фінансових кіл.

Ми повинні забезпечити перехід до гривні, але тільки в умовах стабілізації виробництва, зростання ефективності і продуктивності праці, національного доходу. І цей процес слід прискорити, принципово переглянути й доповнити вельми туманні розділи основ, що стосуються бюджетної, податкової і цінової політики, демонополізації і приватизації, особливо розвитку виробництва, державного регулювання економіки, структурної політики. Державі не слід самоусуватися від пенсійного забезпечення населення, треба ввести до розділу соціальних гарантій регульоване розв'язання житлової проблеми і в цілому будиндустрії (а її в основах обминули, ніби її не існує). Висловити й намітити економічно виправдані шляхи розв'язання проблем конверсії, Чорнобиля, переселенців, продовольчої та енергетичної стійкості. Важно згадати про вітчизняну науку, про відплив мізків, про нашу наукову й технічну інтелігенцію, якій також не знайшлося місця в основах. Та й від формування їх та апробації АН України, інститути економіки, національних програм, Рада для вивчення продуктивних сил, скидається на те, були усунуті. Виходить, що говоримо про формування національної інтелігенції, свідомо приготувавши їй закордонний паспорт.

До аналізу проекту реформ варто було б залучити промисловців, директорський корпус. Схоже, що ці сили також не використано. Про роль місцевих Рад, соціально-економічні комісії при Президентові України згадувати не варто.

МИ НЕ ХОЧЕМО усвідомлювати й соромимося говорити це вголос, але ситуацію в СНД можна окреслити як воєнну. Точиться війна економічна. Вже є митниці, є митні декрети, затримки платежів. Як зазначив політолог А. Мігранян, бажання українського керівництва централізувати владу в Києві з установкою на тверду унітарність дратує країни СНД і не тільки їх. «Унітарній волі Києва чинить опір не лише Донбас, Харків, Одеса, а й Закарпаття, де марять вільною економічною зоною з певним рівнем автономності і свободи», зазначили «Киевские ведомости» в середині січня цього року.

Нам не уникнути господарської децентралізації України. Опиратися їй, побоюючись федералізації, навряд чи варто. У Росії процеси децентралізації вже набувають реальності у Конституціях, які приймають суб'єкти федерації. У нас питання так не стоїть, але це не означає, що господарська унітарність і відмежування від сусідів корисні Україні. Такий курс уже дає свої гіркі плоди, бо інтеграція — об'єктивна вимога технологічного рівня виробництва, який визначає взаємозалежність економік. Або ми підемо шляхом економічної інтеграції та політичної довіри, чи посилення конфронтації і зростання соціальної й політичної напруженості, розуміючи, що повністю незалежним від Росії може бути фермер із сохою та конем.

(Закінчення на 6-й стор.).

Продиктовано в номер

КРАЗОМ ПО ПРАВОВОМУ БЕЗДОРІЖЖЮ

Власним КрАЗом приїхали до Києва фермери Сергій Архипов та Сергій Лисиця з Баштанського району Миколаївської області. Маючи Державний акт на довічне спадкове володіння 90 гектарами землі, дванадцять фермерів не змогли їх обробити з вини місцевих керівників. Фермери вимагають відшкодувати збитки, що, за їхніми підрахунками, на 15 вересня 1992 року становили три мільйони 144 тисячі 48 карбованців; притягнути до відповідальності посадових осіб, винних у їхньому банкрутстві; виділити, згідно закону, до 50 га землі на кожного члена господарства.

МІНІСТР У «ЗЕЛЕНОМУ СВІТІ»

Міністр охорони зовнішнього оточуючого середовища Юрій Костенко побував з співробітниками міністерства в штаб-квартирі асоціації «Зелений Світ». Він зустрівся з активом асоціації, розповів про плани і можливості міністерства і запросив актив громадського руху до співробітництва. Він також повідомив про результати засідання Ради національної безпеки на чолі з Президентом, про перші домовленості з російською стороною на переговорах по СНО-1 (Ю. Костенко очолював на переговорах українську делегацію). Міністр сказав, що вдалося на рівні експертів узгодити проекти угод по матеріально-технічному забезпеченню ядерних боєголовок, розташованих на території України, розглянути питання про ядерні матеріали, які будуть вилучатися. Наступні переговори відбудуться через місяць у Москві.

РОСІЙСЬКИЙ ПОСОЛ ЗМІНЮЄ МАРШРУТ

28 січня Надзвичайний і Повноважний посол Російської Федерації в Україні Леонід Смоляков, виступаючи перед журналістами в Севастополі, назвав обговорення в російському парламенті питання щодо статусу Севастополя «абсурдним». «Ми повинні разом вирішувати складні питання економіки і знімати гостроту політичних проблем», — заявив посол. Смоляков сказав, що Міністерство закордонних справ РФ запропонувало українському зовнішньоекономічному відомству розглянути питання про збереження бази на території Севастополя майбутнього російського Чорноморського флоту. З цією метою Росія пропонує взяти в оренду базу в Севастополі терміном на 99 років.

Після п'ятиденного перебування з офіційним візитом у Криму, Севастополі і на Об'єднаному Чорноморському флоті Леонід Смоляков вирішив змінити подальший маршрут. Замість повернення до Києва він відбув до Москви з наміром проаналізувати свій візит і доповісти про його підсумки керівництву Росії.

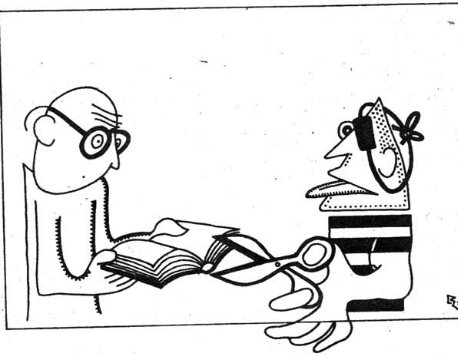
Сергій ЯСЕН.
Олександр ПІЛАТ.

ЗБІЛЬШЕНО ЦІНУ КВИТКІВ

Розпорядженням Кабінету міністрів України з 1 лютого 1993 року у три рази збільшується ціна залізничних квитків. Проте поки що цей захід не торкнувся приміських електричок, якими користується переважна більшість громадян України. Тому для покриття збитків на цих маршрутах держава виділила дотацію. Однак за словами президента «Укрзалізниці» Б. Олійника нинішнє підняття цін не є достатнім. Сьогодні щоб галузь працювала без збитків потрібно підняти тарифи на залізничні перевезення мінімум в 11 разів. А оскільки держава не покриватиме збитків, завданих дальніми перевезеннями, то залізничники змушені будуть поступово піднімати ціни на квитки залежно від збільшення цін на пальне. В середньому, на думку Б. Олійника, в місяць ціни на квитки зростатимуть на 15—30 відсотків.

НЕДООСМИСЛЕНЕ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ

Камертон



Як правило, вражають не епохальні події, а дрібниці. Приміром, те, що «Біломор», уперше в історії, став дешевшим за «Приму» — всього лиш 163 карбованці за пачку.

На цім тижні моїм найсильнішим враженням було таке. Знайома студентка після екзаменаційної сесії розповіла про зміни в університетському курсі української літератури. Корнійчука там геть нема. Довженко — переосмислений, Тичина у вірші «Партія веде!» паганьбив, виявляється, партію. Гаразд. Ідемо далі. Драч, Яворівський, Щербак, Іваничук — є. Бориса Олійника — нема. Ну, не тією дорогою пішов чоловік, і автори нової програми, за нашою старою традицією, виявили пильність. Про всяк випадок, з деяким острахом, я спитав, а чи є у програмі мій улюблений Валерій Шевчук? Слава Богу,є. Хоч, може, просто прогавили: адже він аполітичний, не барикадний, ніколи не був ні депутатом, ні дипломатом, просто — великий письменник.

Студентка сказала: «Політекономія, політологія, політолітература... Дивно, чому вона ще досі так не називається?» Ластівочко, вона у нас чи не споконвіку саме так і називається! Справді, чому б не переосмислити того ж Корнійчука, чи не найяскравішого драматурга тоталітаризму, його п'єси — така ж розкіш для уяви, як сталінський ампір лівої сторони Хрещатика. Це варто знати — щоб потім ненароком ще чогось не поламати.

Хлопці, що ви робите?

...Ще одне враження цього тижня: у тролейбусі третього маршруту хтось (традиція!) розгепав скло, що відділяє незахищену спину водія від салону. І на тім місці висіла веселенька ситцева фіраночка, легка, мов крило метелика. Видно, водій — жінка. Так і є. Ось вона, дістати її тепер легко, навіть без ножа. Зате фіраночка робить тролейбус мирним, хатнім, і може комусь тепер не захочеться надто розмахувати руками.

...У Бориса Олійника є такий вірш: «За рікою тільки вишні... тільки вишні... тільки вишні, Та дорога за тумани утіка. І ніхто мене не чує, і ніхто мене не кличе, І ніхто мене не жде і не гука...»

Це не про вас, хлопці.

Ваші діти читатимуть того вірша під партою на ваших лекціях про переосмислену літературу.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Кримінальна хроніка

ЛЮДИ ГИНУТЬ ЗА МЕТАЛ

З миколаївського об'єднання «Зоря» за кілька місяців поцуплено, за попередніми даними, понад 10 тонн титану. Особи, які цим займалися, затримані на гарячому. Ведеться слідство. Воно, є надія, дасть відповідь на запитання: як з підприємства, яке суворо охороняється, викрадали метал на мільйони карбованців.

У Миколаєві, як повідомила газета «Южная правда», затримано КамАЗ з 1,3 тоннами листового нікелю, прикритого на дні кузова цеглою. Він призначався для вивезення і продажу за кордоном. За цінами чорного ринку, на цій операції можна було б мати приблизно 3 мільйони карбованців. У водія та осіб, які супроводжували вантаж, вилучено газовий пістолет, незареєстровану рушницю і патрони до неї, 300 доларів США і близько 40 тисяч купонів.

При оперативних заходах, проведених працівниками управління СБУ та УВС сусідніх областей — Миколаївської та Херсонської, — встановлено, що нікель поцупили на металобазі в Херсоні. Ниточка протяглася на квартири до спільників затриманих. Там знайшли ще 8 тонн металу: нікелю, міді, свинцю, цинку. Все це теж призначалося на вивіз і продаж. Вилучено також близько 4,5 тисячі доларів США, 108 тисяч купонів, 56 тисяч польських злотих. Ведеться слідство.

Георгій ВОРОТНЮК.
Миколаїв.

КАРЛСОН БІЛЬШЕ НЕ ЖИВЕ НА ДАХУ

По Києву поповзли чутки, що скоро в місті не залишиться жодного бомжа — всіх буде звезено до одного спеціалізованого притулку. Скоріш за все ним стане якийсь із колишніх санаторіїв Пущі-Водиці. Поки це тільки чутки. Проте вони вже встигли посіяти паніку в мешканців Пущі-Водиці.

Крупним планом



Думка звести всіх бродяжок докупи — не оригінальна. Якийсь десяток років тому це спробували зробити у Штатах. Але «квартиранти» розбігалися з притулку, тільки-но звідти було винесено і продано все, що можна продати, і знищено — чого продати не можна. Тому що «бомж» — це не просто «без певного місця мешкання», це житейська філософія: весь світ — твоя домівка. Звичайно, будь-який волоцюга з тих, що мешкають на теплих горищах багатоповерхових будинків, жалітиметься, ніби прирекло його на кажаняче існування суспільство. А заодно спробує випросити кілька купончиків на харчі.

За купони бомжі купують тільки питво: одеколон, лосьйон — що дешевше і чим можна «насичаться». Їжа добувається іншими методами: як пощастить, вполюють голуба чи собаку, якщо дуже пощастить — потягнуть сумку з харчами. Але звичайна скатерть-самобранка— смітники.

Всезнаючі сусідські пацани розповідають:

— Їх тут живе четверо, — це на горищі висотного будинку на вулиці Чкалова. — Скак, Шминдря, Іван і Кажан.

Скаку на вигляд — років чотирнадцять, хоча кажуть, що йому скоро двадцять. Вік останніх трьох визначити важко... Один з хлопців, що живе на останньому поверсі цього будинку, змушений часто з'ясовувати стосунки з горішніми сусідами.

— Я їх не ганяю. Їм навіть стусанів страшно надавати. Очі прозорі, ходять — хитаються. Штовхнеш, а він впаде і вмре...

На його площадці під лампочкою висить табличка: «Бомжам! Будете викручувати лампочки — наб'ю морду». І не чіпають...

Бомжі ходять купою, своєю «родиною». Шминдря (це жінка) навіть попід руку з Кажаном. Що вони за люди і звідки взялися — ніхто не знає. Про Скака, правда, розповідають, що він втік Скак від вітчима давно. Жодного дня не працював, що, як не дивно, найбільше обурює хлопчаків, які всі, без винятку, мріють стати бізнесменами... Спочатку пристав до алкашів, потім перейшов на вищу ступінь — до бомжів. Скака хлопці не люблять. Підозрюю, що йому іноді дістається. Можливо тому він і тулиться до старших. Хоч, звичайно, троє вічно голодних і п'яних безпритульних не можуть бути захистом...

Жінку хлопці охрестили Шминдрею. Тут існує навіть легенда про неї. Одного разу Шминдря забігла до місцевого ательє. Кілька відвідувачок інстинктивно притисли до себе свої сумки. Але Шминдря не звернула жодної уваги на сумки, а швиденько пробігла до дзеркала... щоб поправити зачіску. Це розсмішило; «Шминдря, а теж до дзеркала лізе». Вже не знаю, як дізналися про це хлопці. Але ж хлопчаки знають про все...

Іван і Кажан — бомжі як бомжі. Вони навіть подібні між собою. І мабуть би, про них і не варто було згадувати, якби через кілька днів після розмови з хлопцями у мене не подзвонив телефон.

— Ти про бомжів наших розпитувала. Вчора міліція приїжджала. На даху бомжа вбили. Ніби він там два дні пролежав. Тільки сьогодні хтось анонімно подзвонив.

— А кого, Івана чи Кажана?

— Хтозна. Туди батьки ходили. Шкода, якщо Кажана. Шминдрю шкода.

У міліції про бомжів взагалі говорити не люблять: люди дорослі, мають право вибору, як їм жити. Статистики про них також немає, хіба зрозумієш, коли людина справді зникла, а коли просто пішла мандрувати. Час від часу патрулі ганяють їх з горищ, коли «прописані» сусіди починають скаржитися. Справді, важко зрозуміти, що значить радіти, коли знайдеш на трамвайній зупинці майже цілий недопалок, відвоювати у голубів кусень кинутого їм хліба, добре намерзнувшись за цілий день у пошуках об'їдків, нарешті піднятися «до себе» на горище і заснути там до ранку. І навіть, якщо доведеться вмерти, то несподівано і загадковою смертю безіменного. І тільки троє безпритульних волоцюг пом'януть його душу пляшкою одеколону, але вже на іншому горищі, яке буде їм новою домівкою.

Наталя ФІЛІПЧУК.

СУМНА РОЗМОВА ПРО СМІШНЕ

Крісло для гостя



У сьогоднішньому кріслі — закарпатський сатирик, автор близько 30 книг, п'єс та кіносюжетів Фелікс КРИВІН. Останні дві його книги щойно побачили світ 100-тисячним тиражем кожна.

— У книзі «Я угнал машину времени» ви стверджуєте (Кривін пише російською, хоча чудово володіє і українською мовою), що «человек разумный», це — «раз умный, раз нет; раз умный, два нет; раз умный, три нет» і так далі в міру розвитку людства. Цікаво, на якому етапі знаходимось зараз ми?

— «Нет» сьогодні дуже багато. Ми надто захопилися тим, чого дійсно не було. А коли схопилися, то помітили: все найнеобхідніше від нас уже поцупили. Незалежність — це, звичайно, чудово. Вона, скажімо, давно існує у Франції. Але там не ходять і не галасують про неї, а працюють. А у нас? Треба жити не лише балачками про незалежність, а й розумною політикою, економікою, екологією, турботою про людей.

— Чи змінилось ставлення людей до гумору?

— Гадаю, що ні. Гумору поза життям не буває. Коли смішно, то смішно завжди. Але людей пригнічує і псує сама нинішня атмосфера. Скажімо, сьогоднішня молодь. Значну її частину майже ніщо не цікавить. Навіть гумор. Турбує виключно матеріальне благополуччя. Втім, як і багатьох дорослих. Але жертвувати і сьогоднішнім, і завтрашнім заради того, аби вижити, вкладати у це душу — не варто. Про такі речі мав би подбати насамперед уряд. Але він у нас, на мою думку, антинародний за суттю. Якщо хтось приходить до влади, то повинен твердо знати: він нестиме серйозну відповідальність за все вчинене. А у нас Фокін та його команда наламали дров і... пішли на забезпечений відпочинок.

А який новорічний подарунок підніс теперішній кабінет? Лішпе зіпсувати свято, ніж це зробили вони, навряд чи хто зміг би. Або їх єзуїтські декрети про ощадні вклади, коли вдвічі збільшуються тільки двотисячні внески. А відміна пільг пенсіонерам на транспорті?

Наш земляк Пинзеник заявив: у нас вистачить сміливості. На що? Боротьбу з власним народом? Потрібно краще знайти можливості, яким чином компенсувати те, що було розкрадено за вчорашнього і розтринькується за нинішнього урядів.

— А як вам подобається вислів «Депутати — слуги народу»?

— Вони і справді слуги. Бо слуга, як правило, завжди дурив і обкрадав свого господаря. Так воно й зараз. Подивіться, скільки народних обранців задіяні в різних комерційних структурах. Тому й закони приймаються такі, що вигідні насамперед сьогоднішньому лобі. Потрібно зробити так, аби ті, хто прийшов до влади, не мали змоги за її рахунок поліпшувати своє матеріальне становище.

— Чи не тому в одній з мініатюр ви бідкалися, що немає черг за таблетками чесності, справедливості, доброти, благородства, а всі чомусь штовхаються за пігулками краси?

— Загалом я не люблю ніяких черг. Добре б було, якби всі ці риси люди розвивали в собі самі.

— Ви з великим успіхом виступали колись у популярних телепередачах «Вокруг смеха», на вечорах сатири і гумору в київському палаці «Україна». Чому ж не стали українським Жванецьким?

— У Жванецького зовсім інший талант, його сатира побудована на сфері інтересів широкого загалу. Крім цього він блискуче зумів відібрати в Одесі найкращі її інтонації, синтаксис № 1 майстерно демонструє їх. Наприклад, коли читаєш його твори — вони досить дивні, а слухаєш — чудові. Я ж більше книжник, тяжію до філософських роздумів. З естради вони сприймаються важко.

— Нам відомо, що у вас готова до друку ще одна книга — «Всемирная история в анекдотах». У ній є мініатюри про Чінгісхана, Івана Грозного, Леніна тощо. Чи увійдуть до книги анекдоти про наших сучасних лідерів, зокрема Кравчука, Єльцина і т. д.?

— Поки що такі відсутні. Але якщо думка підведе мене до цих постатей, то включення розповідей про них у нову книгу цілком можливе.

— І останнє. Як ви почували себе в сьогоднішньому «кріслі гостя»?

— Серед меблів цей інвентар мене дратує найбільше. Бо коли людина всідається в якесь керівне ложе, замість неї часто починає думати посадове крісло. Знаю чимало таких конкретних прикладів. Крісло «ГУ» приємно відрізняється тим, що в ньому гість має можливість сам експлуатувати власну сіру речовину і вільно висловлювати народжені нею думки. Чого бажаю й іншим.

Розмову вів Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

Паралелі

ОДИН

Нинішнє життя-буття криміналізує навіть худобу. На Ріпкинщині розлючений і голодний бугай-велетень убив свого хазяїна й почав бешкетувати в селищі. Викликаний наряд міліції зробив по ньому 26 пістолетних пострілів. Але марно! Лише вистреливши жаканом з мисливської рушниці, вдалося його приборкати.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

СОРОК П'ЯТЬ

На фермі колгоспу «Дністровський» за лічені секунди загинуло сорок п'ять биків, поставлених на відгодівлю. Спричинили біду обірвані проводи високовольтної мережі. Цей корівник будувався у пору показушного шефства міста над селом, зводився поспіхом, у цільнометалевому варіанті, не дотримуючись вимог безпеки. У момент аварії струм безперешкодно пройшов по залізяччю і, через ланцюги на шиях биків, зробив свою справу.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Коротко

ЧЕКАЙТЕ ГАСТРОЛЕЙ «КИЇВЩИНИ»

Згідно з розпорядженням глави обласної держадміністрації при управлінні культури створено обласну концертно-творчу організацію «Київщина», яка гастролюватиме з концертами на території області.

Микола КОВАЛЬ.

Пригода

«ИТАК, ОНА ЗВАЛАСЬ ТАТЬЯНОЙ...»

Тетянин день, що минув недавно, вважається, як відомо, святом молодіжним. У Сімферополі того дня вчинено 28 злочинів — здебільшого неповнолітніми. Це були переважно грабунки та крадіжки особистого майна. Приміром, студенти технікуму харчової промисловості та учні школи-інтернату для глухонімих залишилися без вечері, бо всі харчові припаси хтось поцупив.

А до травматологічного відділення «швидка допомога» привезла Сергія Ф., котрому його дружина Тетяна одягнула на голову казана з киплячим борщем — за те, що у такий день прийшов напідпитку й без квітів.

Микола ХАРКІВ.

Сімферополь.

Оказії

ЗАЙЧИЩЕ— ЗЛИЙ МУЖИЧИЩЕ

Ще у вересні минулого року четверо мисливців вийшли на полювання поблизу села Вишеньки, що під Києвом. А тут хтозна звідки вискочив заєць і, як записано у протоколі інспектора держнагляду за додержанням правил полювання В. Яковлева, «...напав на одного з мисливців»! Відстрілюючись, мисливець убив зайця.

Яковлеву це не сподобалось. Не показавши документів, він почав вимагати пояснень, але мисливці не бажали відкривати душу людині без документа.

Тоді інспектор Яковлев склав на одного з тих мисливців протокола, на основі якого держуправління охорони навколишнього природного середовища по Київській області винесло постанову: стягнути з мисливця штраф 500 карбованців, та ще за зайця нехай платить 300 карбованців, а ще — конфіскувати рушницю.

Мисливець оскаржив цю постанову в Бориспільському райнарсуді, намагаючись довести, що зайця вбив не він. Але суддя А. Ткаченко звинувачує чоловіка в тім, що заяче життя таки на його совісті, а ще (не маючи ні доказів, ні документів), що він на полюванні був нетверезий і «зухвало себе поводив з державним інспектором»! Отже, суд скаргу відхилив, забувши при цьому, що конфіскувати рушницю може лише він сам (суд), а не якийсь інший орган чи посадова особа.

Мораль байки: не лише зайці можуть нападати на людей, а й деякі відповідальні особи.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Експедиції

З ДОБРОМ ЧЕРЕЗ ЄВРОПУ

«Голос України» вже повідомляв про автоекспедицію «Дніпро — Європа-111», ідея проведення якої була запропонована фондом Добра і реалізована українськими фахівцями в області екології, енергетики, активістами громадських організацій, журналістами. І ось похід цей завершено. Учасники експедиції проїхали більше восьми тисяч кілометрів дорогами Польщі, Чехії, Словаччини, Німеччини, Швейцарії, Ліхтенштейну, Австрії, Угорщини. Відбулися корисні зустрічі з зарубіжними екологами, представниками Червоного Хреста, інших громадських і благодійних організацій, адміністраціями ряду міст. З нашою республікою готові активно співробітничати, раді й допомагати. Зокрема, досягнута домовленість про лікування за кордоном кількох важкохворих дітей, надана гуманітарна допомога, що її передали вихованцям Бучанської школи-інтернату.

Успішно пройшли у складних погодних умовах і в довгому шляху випробування автобуса «ЛАЗ» нової модифікації Львівського автобусного заводу й автомобілів «Таврія» ВО «АвтоЗАЗ».

Про те, як проходила експедиція, знято відеофільм, який буде показано по українському телебаченню.

Запам'яталися учасникам експедиції й незаплановані, так би мовити, у дорозі зустрічі, живе спілкування на вулицях, площах зарубіжних країн.

— Звідки ви? — питали нові знайомі.

— З України.

Й нерідко за цією відповіддю — в очах здивування.

— Невже не чули про таку країну?

— Якщо чесно, то ні...

Віриться, що після цієї поїздки багато людей у країнах, де ми поперебували, дізналися про нашу молоду державу й з теплотою згадують її посланців.

Юрій КОВАЛЬСЬКИЙ, журналіст, член експедиції.

ЗУСТРІЧАЙТЕ БІЛОРУСЬ!

Анонс

З 9 по 11 лютого у Києві відбуватимуться Дні культури Республіки Білорусь. Свято митців братньої країни передбачає розширити форми і методи культурного співробітництва, матеріальну і моральну підтримку діячам культури обох країн. До уваги киян і гостей буде представлено кращі зразки музичного, театрального та образотворчого мистецтва. З 1 лютого у державному культурно-освітньому центрі «Український дім» відкриється виставка декоративно-прикладних виробів, у Будинку художників — експозиція білоруських художників-авангардистів, а 9—10 лютого в Будинку кіно демонструватимуться нові роботи білоруських кінематографістів. У ресторані готелю «Либідь» цими днями — білоруська кухня. Одне слово, стрічайте Білорусь! Для того, щоб ваша зустріч пройшла на високому рівні, чимало зусиль доклали ініціатори — Український фонд соціальної реабілітації інвалідів та допомоги малозабезпеченим верствам населення «Віра», Дирекція міжнародних фестивалів та український тижневик «Закон і бізнес».

Знай наших!

ТАЄМНИЧИЙ КАПІТАН

До своєї нової морської подорожі збирається відважний яхтсмен із Маріуполя Іван Кириченко, знаменитий своїм одиночним плаванням на власному судні «Блюз» з рідного міста до берегів Америки. Тоді сам Президент України привітав маріупольця.

Та здається, спочивати на лаврах І. Кириченко не збирається. Він ретельно готується до одиночного кругосвітнього плавання. А маршрут поки що тримається в таємниці. За проектом І. Кириченка у Львові будується нова яхта.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецька область.

ПОГОДА

30 січня в Україні, за винятком західних областей, 31 січня у східній частині місцями невеликий сніг, слабка хуртовина. Вітер північно-західний, 7—12 метрів за секунду. У перші дні лютого очікується істотне підвищення температури, починаючи з північних областей.

По Києву та області 30 січня місцями невеликий сніг, слабка хуртовина. 31 січня переважно без опадів. На дорогах ожеледиця, вітер північно-західний, 7—12 метрів за секунду. Температура повітря вдень 7—13, вночі 13—18, місцями 20—23 градуси морозу.



Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ШУКАТИ СВІЙ ВАРІАНТ

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

Суверенні незалежні держави в економічному базисі спираються на широко інтегровану економіку, котра у своїй основі має регіональний характер. Але для побудови системи, яка б поєднувала в собі централізацію управління й регіональну самостійність, згубним є банкрутство виробництв. Це слід враховувати тим, хто намагається широко використовувати банкрутство як щабель приватизації. Адже часткового банкрутства не виходить. Оголошення банкрутами окремих підприємств потягне за собою банкрутство й рентабельних підприємств, їхніх суміжників і т. д. У нашій господарській системі це просто неминуче. А після банкрутства піднесення буде особливо важким і дорогим. Підірветься конкурентоспроможність підприємств, стануть неефективними вкладення національного й іноземного капіталу. В цих умовах нам довго доведеться чекати прямих інвесторів. Відчуваючи таку перспективу, вони не поспішають до нас нині, вичікуючи, мабуть, той період інвестування, що настане після зруйнування існуючого виробництва.

Процеси посилюються орієнтуванням виробництва тільки на зовнішній ринок. Це типовий хибний погляд «монетаристів», котрі намагаються стабілізувати фінансову систему за рахунок поверхових чинників. Значення внутрішнього ринку не зрозуміли автори програми ні в економічному, ні в соціальному плані, недооцінює його поки що Кабінет міністрів. Слабкі позиції внутрішнього ринку збільшують і зміцнюють напівринкові комерційні структури, що мають розгалужені зовнішні зв'язки й великі доходи, обертаючи їх на долари та банківські вклади за кордоном. Не варто сподіватися, що коли закриються заводи і з'явиться потужний ринок праці (до 1995 року можна чекати 2,5 млн безробітних) і капіталу, вони повернуть назад награбоване, купуючи, хай навіть за викидними цінами, основні фонди. Ні, діятиме зручний і надійний стереотип: що прикуплять, те за першої ж нагоди перепродадуть за вже складеною схемою: долари — вклади за кордоном.

НАДТО ризикованою видається пропозиція В. Пилипчука з метою скорочення дефіциту бюджету скласти півмільярдний альянс Національного та комерційних банків. Через продаж кредитних ресурсів у значно менших обсягах за заниженими процентами (в середньому 15—20 процентів річних) комерційні банки та їхні клієнти (а це, звичайно, не держпідприємства) минулого року накопичили й перетворили на ВКВ, затим вивезли за кордон не менш як 100—120 млрд карбованців, таких необхідних для будівництва тих же ринкових відносин в Україні. Тож чи варто дивуватися пробкам у портах і на митних переходах, де скупчується експортний товар? Натомість ми отримали тисячі ларків з помадою, жувальною гумкою, спиртним на вулицях Києва та інших міст. От цю «економіку» ми й інвестували, розвалюючи виробництво, підриваючи ледь живий купон.

Відбувається майже санкціоноване руйнування інвестиційної діяльності, загострення дефіциту, занепад виробництва. Водночас чомусь сподіваємось на отримання негайних прибутків. Вірус руйнування найнебезпечніший для підприємств з високою спеціалізацією виробництва й розвинутою мережею кооперації, котрим призначена доля банкрутів. Все більше утверджується такий невідомий недавно бартер, як страхування від очікуваних банкрутств і як засіб протидії податкові на добавлену вартість. Керівництво підприємств через «натуралізацію» зовнішнього й внутрішнього життя підприємства шукає шляхів, щоб зберегти свої виробничі, як правило, висококваліфіковані, колективи. І треба бути їм за це вдячними.

Схоже, що така під загрозою загибелі пристосовуваність нашої економічної системи до новацій була несподіваною для «монетаристів» у близькому й далекому зарубіжжі. У схемі «товар — гроші — товар» почав зникати ключовий для регулювання елемент — гроші. За всієї регресивності цього явища воно своєрідно акумулює в собі майбутні ринкові відносини.

На межі повного фінансового банкрутства і сільське господарство. Ми вже не можемо ні посіяти, ні зібрати, купуємо зерно за кордоном. Програма планує закупити 5 млн тонн — приблизно третину потреби. Останній стрибок цін відкинув практично весь народ на межу голоду. Насущним розділом урядової програми має бути попередження голоду в Україні. З голодом 1933 року буде ще час розібратися. Нині зосередити б зусилля на тому, щоб недопустити новий голод.

Рівень харчування населення характеризується споживанням тваринного білка. Він удвічі нижчий від норми в розвинутих країнах. Якщо йти за логікою пропозицій реформаторів із структур влади, необхідно буде закривати більшість колгоспів, радгоспів і створених фермерських господарств. Цим буде підірвано продовольчу стійкість України — необхідну умову реальності будь-якої програми. А системне розв'язання продовольчої, енергетичної, житлової проблем в умовах конверсії й переходу до ринку за підвищення масового попиту на споживчі товари й зростання добробуту народу України й буде умовою достатності і, отже, прийнятності програм, основ, декретів тощо. Таке системне розв'язання можливе. Якби уряд і Президент приділяли йому увагу, воно незабаром могло б стати найважливішим чинником стабілізації продуктивних сил України.

РУХ ДО РИНКУ передбачає не тільки політичну злагоду й волю. Ідею економічної інтеграції в СНД критикують через нестачу політичної довіри до партнерів. Але Росія має свої проблеми й шукає для неї прийнятні рішення. Квітневий референдум може істотно скоректувати її реформи. Певним чином вони відіб'ються й на нас. Але загальна тенденція до інтеграції має зберегтися. Це помітно з дій нашої делегації в Мінську.

Позитивним моментом могло б стати створення Російсько-українського енергетичного концерну з освоєння й розвитку нафто-газових та інших родовищ Росії, до чого ми й приходимо після півторарічної втрати часу. Такі пропозиції були внесені ще в грудні 1991 року. Але... півень аж тепер почав клювати в тім'ячко.

У ЦІЛОМУ **варіанти економічних реформ, що їх попередньо розглядає Кабінет міністрів, ідуть врозріз з економічними основами Конституції України й вимагають широкого парламентського обговорення, можливо, й волевиявлення народу, котрому дедалі зрозумілішим стає передбачуване майбутнє України.**

Не виключено, що політичну складність реалізації реформ, їх зрив через реалії соціально-політичної обстановки в Україні, в Росії, на Заході (нова адміністрація США, регресія економіки тощо) використають їхні автори, тобто Рух та його консультанти, для дискредитації в очах народу і громадськості інших країн Кабінету міністрів на чолі з представником ВПК (згадають і його колишню партійність) Л. Кучмою, для звинувачень Верховної Ради, котра наділила Кабінет міністрів особливими повноваженнями. Цей процес вже почався через засоби інформації Росії й України, що опосередковано підтверджує його координування.

Схоже, що найближчим часом ми не побачимо надійної національної програми, яка б забезпечувала гарантований прогресивний розвиток України. Може, такої комплексної програми й чекати не треба. Потрібно знайти головний напрям і розробити його програму. Приблизно таким напрямом може бути згаданий раніше розвиток продуктивних сил України на основі розв'язання продовольчої та енергетичної проблем.

У реалізації такої програми знайшлося б вигідне місце і для зарубіжних інвесторів. Віриться, вони знайдуть собі гідне, серйозне застосування в Україні, розуміючи, що збільшення кількості нужденних і голодних, безробітних і безпритульних злидарів не принесе нікому спокою, добробуту й упевненості в завтрашньому дні. Україна знайде сили визначити і зрозуміти щирих партнерів у вирішенні завдань національного розвитку. Знайде вона в собі і сили скинути будь-які зроблені для неї шори.

Олександр МОРОЗ,
народний депутат України.

Погляд з боку

А ПРАЦЮВАТИ НАМ РАЗОМ...

Декрети, що їх приймає уряд України, викликають неоднозначну реакцію не лише у населення республіки, а й у іноземних громадян, котрі прибули сюди працювати,— підприємців, банкірів, представників різноманітних фірм, концернів, акціонерних товариств.

Кореспондент «Голосу України» вирішив зробити експрес-інтерв'ю, попрохавши відповісти лише на одне запитання: «Чи сприяють вашій діяльності декрети уряду?» Варто сказати, що багато хто висловив свою думку в конфіденційній розмові, попросили не публікувати її, пояснюючи простою причиною: «Ми маємо намір тут ще довго працювати». Щоправда, амплітуда цих думок була від нестерпного «Ці декрети жити не дають» — до дипломатичного «Усе ще владнається...».

І все-таки знайшлося кілька чоловік, котрі вважають, що лише допоможуть поліпшенню економічної ситуації, висловивши свій погляд на все, що відбувається.

Тамаш БЕРКІ, торговий радник посольства Угорської Республіки в Києві:

— Багато які декрети уряду хороші, але коли б їх усіх можна було ще й своєчасно отримувати. Скажу про деякі останні декрети, найважливіші, як на мій погляд. Зокрема, про оподаткування бартерних операцій. Не берусь оцінювати, яким чином це позначиться на безпосередньому обороті — забезпечить збільшення чи зменшить, але вже зрозумілий принцип, за яким операції відбуватимуться.

Здається, може бути досягнуто поліпшення і в справі квотування та ліцензування. Принаймні, воно реалізовуватиметься відкритіше, незалежно від того, хто його любить, а хто ні, що полегшить роботу бізнесменам.

Одним з найважливіших, на мою думку, є декрет про оподаткування експорту товарів. Проте в ньому проглядається прагнення адміністративно регулювати те, що не піддається регулюванню, Індикативні ціни, наприклад. Або ж оподаткування прибутку з експорту, що автоматично призводить до подвійного оподаткування. Адже підприємства, що виробляють експортні товари, уже сплачують податок з прибутку, що утворюється від експортних операцій.

І одне з головних і безперечних достоїнств декретів українського уряду — це відкритість й однозначність механізму реалізації, що значно полегшить роботу тим, хто ними керується.

Томас ВІНКЕЛЬМАНН, керівник представництва концерну «Тіссен» у Києві:

— Декотрі декрети, що їх приймає уряд щодо зовнішньоекономічної діяльності, буває, заводять іноземних підприємців у глухий кут. Заважає працювати й відсутність необхідних документів.

Особливо багато проблем виникає з квотуванням та ліцензуванням товарів, коли старі правила вже не діють, а нових ще немає. Наприклад, минулого року ми підписали з українськими партнерами контракт на поставку 30 тисяч тонн арматурної сталі, яка тоді не ліцензувалася. Партнери не встигли її вчасно відправити, а тепер митниця не оформляє відвантаження, посилаючись чи то на розпорядження Прем'єр-міністра, чи то на рішення уряду. До речі, для нас це розпорядження невідоме.

На лист, котрий ми надіслали міністру зовнішньоекономічних зв'язків, відповіді досі немає. У відділі ліцензування міністерства радять: чекайте! Та ми вже й так дочекалися, що кінцевий споживач виставив штрафні санкції в кількасот тисяч доларів.

Не надихає й прагнення українського уряду взяти під державний контроль експорт продукції. У всіх країнах експорт заохочується: сплатив податки й торгуй. Вважаю, що коли буде встановлено адміністративне регулювання у цій справі, то Україна зробить крок назад.

І ще одне — відсутність чи бідність інформації про рішення, що приймаються, коли доводиться буквально вишукувати потрібні документи, хоча за логікою вони мають бути доступними для кожного.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

Національним банком України 28 січня 1993 року встановлюється курс українського карбованця до іноземних валют, на які поширюються правила валютного регулювання України.

1 австрійський шилінг	83—40
1 англійський фунт стерлінгів	1436—88
10 бельгійських франків	284—91
1 німецька марка	586—72
1 голландський гульден	521—59
1 датська крона	152—58
100 італійських лір	63—54
1 канадський долар	728—36
1 норвезька крона	138—26
1 долар США	931—01
1 фінська марка	174—49
1 французький франк	173—38
1 шведська крона	130—57
1 швейцарський франк	639—70
10 японських єн	74—60
1 екю	1158—00
10 іспанських песет	82—79
1 ірландський фунт	1558—92
10 португальських ескудо	65—13
1 естонська крона	73—34
1 долар США по розрахунках із Індією	931—01

ДО ВІДОМА: КУРС УКРАЇНСЬКОГО КАРБОВАНЦЯ ЗА 1 ДОЛАР США НА ВАЛЮТНІЙ БІРЖІ ПРИ НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ УКРАЇНИ 26 СІЧНЯ 1993 РОКУ СТАНОВИВ 1002—00.

* * *

Національним банком України 29 січня 1993 року встановлюється курс українського карбованця до валют країн рублевої зони

Код рубля	Курс купівлі	Курс продажу
834 (Білорусь)	1.5300	1.5453
835 (Казахстан)	1.5100	1.5251
836 (Узбекистан)	1.5100	1.5251
637 (Таджикистан)	1.3500	1.3600
838 (Туркменістан)	1.4500	1.4645
839 (Киргизія)	1.2100	1.2221
843 (Молдова)	1.3003	1.3133
844 (Вірменія)	1.1500	1.1615
848 (Азербайджан)	0.9994	1.0094
849 (Грузія)	0.8940	0.9029
853 (Латвія)	1.2500	1.2625
854 (Литва)	1.3100	1.3231
858 (Росія)	1.6391	1.6565

Головне валютно-економічне управління.

ТРЕТЯ ВЛАДА ПІДКОРЯТИМЕТЬСЯ... «СУДОВОМУ МОНСТРУ» ЧИ ЗАКОНУ?

Відомо, що в системі державної влади більшості розвинутих країн світу суд займає особливе місце. На нього покладається функція своєрідного коригування прийнятих у інших ланках державного механізму політичних рішень, їх зміни відповідно до можливостей реалізації у конкретних умовах. Виступаючи носієм національних правових традицій, суд забезпечує легітимацію політичної практики, гарантує збереження, врівноваження і захист прав та інтересів як усього суспільства, так і окремих його прошарків.

Ось чому саме з цих позицій та знання світового досвіду розвитку державності спеціалісти-правознавці підкреслюють нагальну потребу підвищення ролі судової влади в системі державних органів. Тільки таким чином ми можемо застерегтися від колишніх помилок, з наслідками яких нині зіткнулося наше суспільство. Проте і в юридичних колах поки що немає одностайності у визначенні оптимальних шляхів розв'язання цього питання. Здавалося, що з прийняттям Верховною Радою України Концепції судово-правової реформи, підготовкою проекту Конституції, деякі основні підходи досить однозначно окреслені, пристрасті повинні були б вщухнути і зусилля юридичної громади мали б бути спрямовані на їх практичне здійснення.

Останнім часом деякі досить високопоставлені особи з поважних міністерств, судових та правоохоронних органів знову ставлять під сумнів викладені в цих документах положення про структуру судової влади в Україні. Бажаючи посилити суспільне значення суду, вони пропонують створити таку систему, яка об'єднала б під егідою Верховного суду та Міністерства юстиції України Конституційний суд, загальні та арбітражні (господарські) суди, що за своєю суттю означало б виникнення досить страхітливого судового монстра. Єдиним обгрунтуванням такої «централізації» є теза про забезпечення уніфікованого порядку в правосудді, що фактично зводиться до появи одного (а в даному разі двоєдиного) господаря у судовій системі. При цьому чомусь замовчується той очевидний факт, що у справді правовій державі у правосуддя є один господар — Закон, якому підкоряються державні органи (законодавчі, виконавчі, судові), службові особи та громадяни держави. **Світовий та й наш гіркий досвід, безумовно, свідчить, що судова влада є сильною не тоді, коли вона підкоряється одному центру, а тоді, коли вона справді незалежна, заснована законом та служить тільки йому, незважаючи на те, які судові ланки існують у судовій системі держави.** Досить згадати історію об'єднання органів внутрішніх справ та державної безпеки у роки сталінщини, реакцію російської громадськості на спробу повторити знову таке об'єднання — вже в наш час, щоб зрозуміти, що не кожна централізація корисна. Чомусь же представники «централізаційної» точки зору не підтримують ідеї об'єднання українських Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки, бо чудово розуміють, до яких наслідків це може призвести.

А причина періодичної появи пропозицій про централізацію судових органів, на нашу думку, може бути і такою. Її прихильники, зіткнувшись із необхідністю проведення серйозних і якісних перетворень в діяльності загальних судів (а деяка робота в цьому напрямі вже розпочалася), розуміють, що і таке просте механічне злиття судових органів можна буде видати за «революційні» результати і, крім того, досягти бажаної мети, очоливши цю величезну та соціально значущу структуру, загнавши усередину неї болячки старої системи загальних судів. Думаємо, що нагадувати про них немає особливої потреби, значна частина читачів знає про це з власного досвіду спілкування з народними судами. Разом з тим об'єднання дасть можливість позбутися небажаного прикладу самостійної діяльності арбітражних (господарських) судів, які після прийняття Закону України «Про арбітражний суд» протягом досить короткого часу зуміли реорганізувати свою роботу для розв'язання господарських спорів між суб'єктами підприємництва, незалежно від їх форми власності та організації, нагромадили чималий досвід для забезпечення правосуддя в одній з найвагоміших та складних сфер суспільних відносин.

Система спеціалізованих судових установ ефективно діє у всьому світі, і немає жодної об'єктивної потреби знову шукати свій «окремий» шлях. До речі, прихильники «централізму» не наводять будь-яких раціональних та заснованих на суспільному досвіді доказів недоцільності існування розвинутої ланки спеціалізованих судів. Тому за цими пропозиціями спостерігається щось таке, що не має нічого спільного з проблемами, які розв'язує наше суспільство на нелегкому шляху до демократичної та правової держави, зате очевидна ностальгія за централізованим господарюванням, цього разу у правосудді. Створення передбачених проектом нової Конституції України окремих судів — Конституційного, Верховного суду з підпорядкованою йому системою загальних та адміністративних судів, Вищого арбітражного (господарського) суду з існуючими ланками в областях — найбільше відповідає принципам демократії, світовій практиці та дасть можливість забезпечити на належному рівні діяльність судової влади в країні.

Микола ТИТОВ, голова арбітражного суду Харківської області, заслужений юрист України.
Олександр ТИМОФЄЄВ, начальник юридичного відділу виробничого об'єднання «Харківський тракторний завод».

Соціальний зріз

ІДІТЬ ВИ В БАНК!

ТА ПРИХОПІТЬ ОЩАДКНИЖКУ І ПАСПОРТ

Скільки вже писалося про те, як потерпають наші громадяни, переважно люди похилого віку, які за багато років чесної праці спромоглися нашкребти 3—5 тисяч карбованців, поклали їх до банку на ощадкнижку, сподіваючись, що їхня старість буде матеріально більш-менш забезпечена. Дика інфляція «з'їла» їхнє «багатство». І хоч були спроби дещо нормалізувати становище — і так звана «павлівська» сорокавідсоткова індексація, і Указ Президента України про стовідсоткову індексацію заощаджень громадян на приватизаційні рахунки — все марно, бо за ті кілька тисяч, що лежать тепер на ощадкнижках більшості населення, не приватизуєш і домовини.

Наприкінці минулого тижня в нашій газеті опубліковано Декрет Кабінету міністрів з цього соціально болючого питання — про компенсацію втрат від знецінення заощаджень громадян в Ощадному банку України. Редакція попросила першого заступника голови правління В. БУРЯКА прокоментувати новий урядовий документ.

— Розуміємо, — сказав Василь Данилович, — що люди давно чекали відповідних дій держави, які хоч би якось захистили їхні заощадження від нестримної інфляції. За новим урядовим декретом кожний власник ощадкнижки на вклад не більше 2 тисяч карбованців одержить компенсацію в розмірі 200 відсотків. Тобто, якщо у вас, скажімо, на книжці 500 карбованців, то додасться ще 1000, а якщо заощадження становлять 2000 і більше — одержите 4000 карбованців. Крім того, матимете можливість вільно розпоряджатися повною сумою колишньої сорокавідсоткової індексації та наступної стовідсоткової.

— У Декреті уряду мовиться, що компенсація нараховуватиметься лише на одну ощадну книжку громадянина. Чому?

— В Україні 52 мільйони населення. Це — старі й малі. А в нашому банку — 55 мільйонів вкладників. Отже, уявіть собі, скільки народу має не одну — багато ощадкнижок. Напевне ж, це вже не такі й бідні люди. Якщо ж на кожну книжку дати індексацію, то багаті стануть ще багатшими... А наша держава поки що, на жаль, бідна. Зазначу, що нинішня індексація лише на одну книжку обійдеться їй майже 100 мільярдів карбованців.

— Сума вражаюча... А скільки коштів громадян, якщо це не таємниця, лежить сьогодні у вашому банку?

— Ніякої таємниці. На початок нинішнього року їх було 231,3 мільярда карбованців. Причому, за минулий рік внески до ощадкас від населення зросли більш як у два рази. Це спростовує твердження деяких органів преси, ніби наші люди втратили довіру до Ощадбанку України. Адже з 1 січня поточного року банк буде нараховувати відсотки на вклади строком не менш як шість місяців на рівні облікової ставки Національного банку України. Нині ця ставка дорівнює 80 відсотків на рік. Тобто, за шість місяців на кожну тисячу карбованців ваших заощаджень буде нараховано додатково 400, а за рік — 800 карбованців.

— Декрет уже діє?

— Так. У місцеві відділення направлено робочі інструкції. Цими днями буде зроблено і грошові перерахування.

Бесіду вів Володимир ЧЕРКАС.

На життєвих перехрестях

НЕ МАЛА ЖІНКА КЛОПОТУ, ТО ВИЙШЛА ЗАМІЖ

Початок цієї історії прийдеться, мабуть, на зустріч випускників Рівненського меліоративного інституту.

Саме тут начальник відділу комплексного будівництва Здолбунівського ремонтно-механічного заводу Нонна Вікторівна Грабчак зустріла свого колегу — працівника одного з київських НДІ. На той час вони були людьми одинокими. Або точніше — обставини склалися так, що ні він, ні вона не мали пари: він — дружини, вона — чоловіка.

Словом, віддаль між Здолбуновом і Києвом не стала на перешкоді двом закоханим, і Нонна Вікторівна дала згоду на заміжжя, переїхала до чоловіка. Він мав двокімнатну квартиру, тож молодожони жили навіть не в тісноті. Ця щаслива подія сталася у березні позаминулого року.

Спочатку на сімейній раді вирішили, що Нонна Вікторівна не працюватиме. Чоловік заробляв досить пристойно, вистачало обом, тож головне завдання дружини — квартира і тили чоловіка.

Але згодом, коли зарплати співробітника НДІ стало вже не вистачати, гнана шоковою терапією, Н. Грабчак вирішила влаштуватися на роботу.

Проте марними були сподівання подружжя. Перед Нонною Вікторівною постала глуха стіна. І зовсім не гнила, як перед відомими революціонерами минулого.

Вся річ у тім, що Н. Грабчак приватизувала свою квартиру у Здолбунові. Законно. І правильно зробила. У неї є син — військовослужбовець, тож за всіх колізій (тепер він служить у Росії, але прагне перейти в українське військо) хлопець матиме дах над головою. Отже, в паспорті у Н. Грабчак стоїть здолбунівська прописка. У всіх київських інстанціях, куди вона зверталася з проханням прийняти на роботу, жінці відмовляли. Відповідь одна — випишіться із Здолбунова, пропишіться у Києві. Н. Грабчак пропонувала укласти з нею трудовий договір, де було б обумовлено, що вона не претендує на якесь житло у Києві. Врешті-решт перейти на контрактні умови, де її могли б розрахувати з роботи за найменше порушення. Ні, ні, ні... І скрізь посилалися на інструкцію київської держадміністрації. Записатися на прийом до І. Салія, щоб досягти компромісу, Н. Грабчак не може — немає київської прописки. Чиновники рангом нижче не можуть (чи не хочуть) розібратися у цій проблемі. Потрапити на прийом до народного депутата України О. Коцюби, у виборчому окрузі якого вона нині мешкає, вона також не може — немає київської прописки. Замкнуте коло.

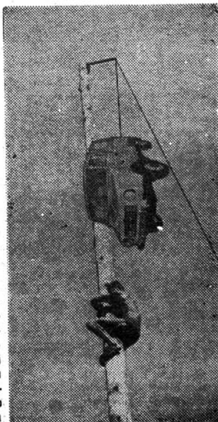
Н. Грабчак — жінка розумна. І вона прекрасно розуміє, що всі її біди скінчаться, як тільки випишеться із Здолбунова і пропишеться до чоловіка у Києві. Але вона боїться. Боїться втратити власність. Вона не вірить у закон, який гарантує право на недоторканість її майна, який забезпечує «рівність трудових прав усіх громадян незалежно від походження, соціального і майнового стану»... І чим більше вона оббиває порогів з проханням прийняти на роботу, тим більше пересвідчується про владу інструкції над законами. Тим більше боїться виписуватися з приватизованої квартири. А що як завтра до влади прийдуть сині, зелені, рожеві, хто дасть гарантії, що вони не змінять закони, не експропріюють приватну власність?

Жінка зізналася, що знайомі пропонували їй піти працювати у комерційні структури. Там ніхто нікого не питає прописки. Укладають контракт — і працюй. Не виходить? Ось двері, а ось поріг...

Прочитавши історію Н. Грабчак, дехто скаже: сама створила собі труднощі, а тепер намагається їх переборoти. Певна рація тут є. Але поставте кожен себе на її місце. У нас одна психологія, коли ми живемо колгоспом, комуною, і зовсім інша, коли стаємо власниками. І що важливо — власниками, які не вірять законам (на жаль, підстав для цього більш ніж досить), урядові, державним структурам. Саме тут держава має спуститися до кожного такого «невіруючого», допомогти йому, підтримати, переконати. Зворотної реакції чекати недовго. Недаремно ж класик казав, що держава сильна вірою підданих у неї.

Леонід БРОВЧЕНКО, народний депутат Радянської райради Києва.

ДО УВАГИ УЧАСНИКІВ ЛОТЕРЕЇ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ-93»



Як ми вже повідомляли, відбувся розиграш лотереї нашої газети. У ньому взяло участь понад 150 тисяч передплатників «ГУ».

На численні прохання читачів коротко про хід розиграшу. На цей час була створена спеціальна лотерейна комісія, яка в присутності читачів газети і проводила розігрування.

Аби запобігти пересудам, призи-товари були заздалегідь закодовані-пронумеровані, а лотерейна комісія працювала з їхніми номерами. У ході розиграшу, коли із загальної кількості виймалася чергова листівка і ставав відомий призер-читач, одночасно відбувалося розтаємничення номера, складався відповідний протокол. Нині ж публікуємо список щасливців і порядок одержання виграшу.

Гутей Р. М.	(Львів. обл., Самбірський р-н)	— 50 шт. блоків;
Жук О. В.	(Кіровогр. обл., м. Гайворон)	— телевізор «Берізка»
Попівняк М. М.	(Ів.-Франк. обл., смт. Ворохта)	— 10 тис. крб.
Аніщенко Г. А.	(Херсон. обл., Іванівський р-н, п/в Новосеменівка)	— стереонавушник
Мосьпан М. М.	(м. Херсон)	— стереонавушник
Голобородько Т. В.	(Полтав. обл., Глобинський р-н)	— стереонавушник
Бонковський В. Й.	(Терноп. обл., с. Росохуватець)	— кавомолка
Остаповець В. А.	(Волин. обл., Луцький р-н, с. Підгайці)	— кавомолка
Білий А. В.	(м. Київ)	— набір для ванної кімнати
Крицун М. А.	(Ів.-Франк. обл., м. Долина)	— набір для ванної кімнати
Сопруненко М. П.	(Донецька обл., Мар'їнський р-н, м. Курахове-1).	— набір для ванної кімнати
Білугіна Г. М.	(Донецька обл., м. Димитрів-2).	— електрорадіатор
Моісеєнко М. І.	(м. Кіровськ-3)	— фен
Коваленко М. О.	(Харків. обл., Куп'янський р-н, смт Ківшарівка)	— фен
Гачевська М. В.	(Рівнен. обл., м. Дубно)	— фен
Крицький М. Ф.	(Сумська обл., м. Конотоп)	— фен
Самолюк І. П.	(Донецька обл., м. Маріуполь)	— фен
Бацманова В. Г.	(Київ. обл., Володар. р-н, с. Березно)	— фен
Виштака В. Д.	(Ів.-Франк. обл., Надвірнянськ и й р-н, с. Ланчин)	— фен
Петриченко Л. О.	(м. Київ)	— фен
Пашкевич В. Д.	(Житомир. обл., Олевський р-н, с. Зубковичі)	— фен
Бондар В. К.	(Хмельницька обл., Старокостянт и н. р-н, с. Березне)	— фен
Яценко М. П.	(Одеська обл., м. Арциз)	— путівка в Польщу
Кочиш Ю. Ю.	(Закарпат. обл., м. Мукачево)	— м'ясорубка
Мазньо А. Й.	(Тернопіль. обл., Шумський р-н, с. Великі Дедеркали)	— телевізор «Берізка»
Ювшин А. І.	(Черкаська обл., Кам'янський р-н, с. Баландине)	— відріз на пальто (3 м)
Зарічнюк М. Я.	(м. Тернопіль)	— відріз на пальто (3 м.)
Радіцкий П. Л.	(Рівнен. обл., Млинівський р-н, с. Пугачівка)	— відріз на пальто (3 м.)
Кільчинський М. В.	(Дуган. обл., м. Стаханів)	— відріз на пальто (3 м.)
Петриняк М. І.	(Львів. обл., Самбір. р-н, с. Пиняки)	— відріз на пальто (3 м.)
Дзундза О. В.	(Ів.-Франк. обл., м. Калуш)	— відріз на пальто (3 м.)
Нагорний А. П.	(Запорізька обл., м. Енергодар)	— відріз на пальто (3 м.)
Брухель В. І.	(Львів. обл., м. Червоноград)	— відріз на пальто (3 м.)
Гірняк І. Д.	(Ів.-Франк. обл., смт. Рожнятів)	— відріз на пальто (3 м.)
Ковбасюк М. І.	(Кіровоград. обл., Бобринецький р-н п/о Сугоклеївка)	— відріз на пальто (3 м.)
Сирота М. Ф.	(Кіровоград. обл., Онуфріївський р-н, с. Куцеволівка)	— відріз на пальто (3 м.)
Панат С. Д.	(Хмельницька обл., Чемеровець к и й р-н, с. Залуччя)	— відріз на пальто (3 м.)
Кононенко А. Т.	(Київ. обл., Макарівський р-н, с. Ясногородка)	— фен
Щербій І. Ю.	(Кіровоград. обл., Добровеличк. р-н, с. Піщаний Брід)	— фен
Палько Л. О.	(Донецька обл., Макіївський р-н, с. Нижня Кринка)	— фен
Савченко І. П.	(м. Кіровоград)	— фен
Гончар В. І.	(Вінницька обл., Крижопільс к и й р-н, с. Радянське)	— фен
Гапон В. І.	(Чернігів. обл., м. Прилуки)	— фен
Середюк П. І.	(м. Ів-Франк.)	— фен
Ковальчук Л. Т.	(Хмельницька обл., Теофіпольський р-н, с. Бережинці)	— фен
Войтенко М. О.	(м. Кривий Ріг)	— фен
Турчин С. Я.	(м. Суми)	— фен
Смолянська В. Р.	(м. Полтава)	— набір рушників до чаю
Сидор С. І.	(м. Львів)	— набір рушників до чаю
Кикошь Ганна І.	(м. Харків)	— набір рушників до чаю
Стрельчук Н. Й.	(Волин. обл., Ківерцівський р-н, с. Прилуцьке)	— набір рушників до чаю
Цехмістро В. З.	(м. Харків)	— набір рушників до чаю
Косьмин В. С.	(Сумська обл., м. Путивль)	— пральна машина «Таврія»
Унинець Микола Ф.	(м. Київ)	— пральна машина «Таврія»
Акінжели М. Г.	(Запоріз. обл., Якимівський р-н, с. Азовське)	— пральна машина «Таврія»
Панюта М. Ф.	(Луган. обл., м. Стаханов)	— пральна машина «Таврія»
Кожухар М. З.	(Київ. обл., м. Яготин)	— пральна машина «Таврія»
Маткобожик К. П.	(Вінницька обл., Хмельницький р-н, с. Жданівка)	— пральна машина «Таврія»
Мітін М. Є.	(м. Дніпропетровськ)	— пральна машина «Таврія»
Аленін Г. П.	(Полтавська обл., м. Миргород)	— пральна машина «Таврія»
Рудик М. Г.	(м. Херсон)	— пральна машина «Таврія»
Дурова З. Г.	(Кіровогр. обл., с. Знам'янка)	— пральна машина «Таврія»
Чмир В. І.	(м. Черкаси)	— набір консерв
Гайошко В. Р.	(Львів. обл., м. Червоноград)	— набір консерв
Романчук А. П.	(м. Рівне)	— набір консерв
Гвоздецький М. І.	(м. Житомир)	— набір консерв
Луценко О. І.	(Київ. обл., м. Бориспіль)	— набір консерв
Ніконова Т. Г.	(Кіровогр. обл., Світловодськ)	— набір консерв
Родіонов О. І.	(Дніпропетр. обл., с. Ново-Іларіонівське)	— набір консерв
Дубій С. Я.	(Волин. обл. Любомльський р-н, с. Почапи)	— набір консерв
Малюк О. А.	(м. Дніпропетровськ)	— набір консерв
Ковбасюк А. Ю.	(м. Луцьк)	— набір консерв
Гожа С. Є.	(Харків. обл., м. Куп'янськ)	— пральна машина «Марічка»
Лисевич В. М.	(Крим, Бахчисарайський р-н, с. Поштове)	— пральна машина «Марічка»
Назаренко П. В.	(Житомирська обл. Овруцький р-н, п/в Бондари, с. Красносілка)	— пральна машина «Марічка»
Козоріз Д. І.	(Ів.-Франк. обл., Богородчанський р-н)	— пральна машина «Марічка»
Шалин В. А.	(Донецька обл., м. Амвросієвка)	— пральна машина «Марічка»
Онищенко Г. М.	(м. Полтава)	— відріз на пальто (3 м.)
Захаров В. Ф.	(Запорізька обл., м. Мелітополь)	— відріз на пальто (3 м.)
Кваша А. Т.	(Черкаська обл., Шполянський р-н, с. Надточаївка)	— відріз на пальто (3 м.)
Клюс І. П.	(м. Хмельницький)	— відріз на пальто (3 м.)
Вачевський І. Г.	(Волинська обл., Ківерцівський р-н, с.м.т. Цумань)	— відріз на пальто (3 м.)
Крока В. І.	(Рівненська обл., с.м.т. Березне)	— відріз на пальто (3 м.)
Дмитрук Р. Ю.	(Ів.-Франк. обл., м. Городянка)	— відріз на пальто (3 м.)
Тацасов І. М.	(Харківська обл., Красноградський р-н, с. Песчанка)	— відріз на пальто (3 м.)
Богдашкіна Л. Я.	(Сумська обл., Ямпольський р-н, с.м.т. Свеса)	— відріз на пальто (3 м.)
Кліндухов І. І.	(м. Черкаси)	— відріз на пальто (3 м.)
Дяковський В. Й.	(Тернопіл. обл., Чортківський р-н, с. Колиндяни)	— набір меблів 100 тис. крб.
Стеценко В. І.	(м. Київ)	— телевізор «Берізка»
Пожар А. Ю.	(Закарпат. обл., Хустський р-н, с. Рокосова)	— міксер
Пилипенко Є. М.	(Полтавська обл., м. Комсомольськ)	— міксер
Чижов В. І.	(Хмельницька обл., м. Шепетівка)	— міні-пилесос
Назарчук А. В.	(Житомирська обл., Радомишлянський р-н, с. Краснобірка)	— міні-пилесос
Бочаров І. О.	(м. Київ)	— міні-пилесос
Волков О. М.	(м. Київ)	— міні-пилесос
Решетнік А. Я.	(Сумська обл., Глухов)	— міні-пилесос
Мазуренко В. І.	(Черкаська обл., Сміла-3)	— міні-пилесос
Поліянов В. П.	(м. Київ)	— міні-пилесос
Ревуцький В. М.	(Дніпропетровська обл., м. Синельникове)	— міні-пилесос
Степаненко П. М.	(Ів.-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Ілемня)	— міні-пилесос
Скуйбеда Д. Д.	(Полтавська обл., м. Пирятин)	— міні-пилесос
Великсар В. Д.	(м. Одеса)	— рушник
Хом'як Ю. М	(м. Рівне)	— рушник
Литвинова Л. П.	(Донецька обл., Маріуполь)	— рушник
Лілєвман Й. М.	(м. Херсон)	— рушник
Бейда Л. А.	(Волинська обл., Луцьк)	— рушник
Журавель В. П.	(Полтавська обл., Лубни)	— рушник
Артеменко В. Н.	(м. Кременчук)	— рушник
Юзвяк І. О.	(Львівська обл., Стрий)	— 1 тис. крб.
Федько Н. Т.	(Полтавська обл., с.м.т. Шишаки)	— 1 тис. крб.
Угнич Г. П.	(Черкаська обл., Смілянський р-н, с. Тернівка)	— 1 тис. крб.
Фетисенко Н. С.	(Сумська обл., м. Шостка)	— 1 тис. крб.
Тринько Б. Є.	(м. Харків)	— 1 тис. крб.
Романцева В. М.	(Запорізька обл., м. Пологи)	— 1 тис. крб.
Шафаренко Б. С.	(м. Коростишів)	— 1 тис. крб.
Машенко М. М.	(Чернігівська обл., с.м.т. Срібне)	— 1 тис. крб.
Соляник П. С.	(Запорізька обл., м. Мелітопіль)	— 1 тис. крб.
Ліман С. Д.	(Чернігівська обл., Сосницький р-н, с. Конятин)	— 1 тис. крб.
Карпенко М. Г.	(Житомирська обл., Брусилівський р-н, с. Йосипівка)	— 1 тис. крб.
Цветков М. Г.	(Київська обл., м. Васильків)	— набір постільної білизни
Казмірук В. Я.	(Хмельницька обл., Красилівський р-н, с. Кременчуки)	— путівка в Ялту, готель «Ялта»

(Продовженя на 9-й стор.).

(Продовження. Початок на 8-й стор.).

Юрченко К. П.	(м. Вишгород)	— фен
Барсук М. Й.	(м. Київ)	— фен
Ткаченко С. І.	(Київська обл., Васильківський р-н, с. Дослідницьке)	— фен
Захарченко В. Я.	(Донецька обл., Слов'янськ-7)	— кавомолка
Прокопчук П. М.	(Київська обл., Вишгородський р-н, с. Синяк)	— кавомолка
Іжак М. В.	(Львівська обл., Жидачівський р-н, с. Заболошівці)	— кавомолка
Левочко М. В.	(м. Рівне)	— путівка в Польщу
Ковеня С. С.	(Хмельницька обл., Полонський р-н, с. Котелянка)	— набір ножів
Якимчук Г. У.	(м. Сарни)	— 1 тис. крб.
Лук'янова О. В.	(Житомирська обл., Радомишль)	— набір постільної білизни
Ловчинська В. Д.	(м. Київ)	— телевізор «Електрон»
Бутринський Ю. Р.	(Рівненська обл., Здолбунівський р-н, с. Богдашів)	— 1 тис. крб.
Жуган М. В.	(Черкаська обл., Городищенський р-н, с. Петропавлівка)	— набір імпортних канцтоварів
Левіцький В. А.	(Хмельницька обл., Ярмолинецький р-н, с. Сутківці)	— набір імпортних канцтоварів
Терещенко В. П.	(Полтавська обл., м. Лубни)	— пральна машина «Марічка»
Носков О. І.	(м. Одеса)	— пральна машина «Марічка»
Осипенко Г. Г.	(Київська обл., Іванківський р-н, с. Блідча)	— спінінг
Волковінський І. С.	(Київська обл., Білоцерківський р-н, с. Чепеліївка)	— спінінг
Богун М. Й.	(Тернопільська обл., Підволочиськ)	— фен
Грязева Т. А.	(м. Київ)	— фен
Яценко Д. В.	(м. Київ)	— набір ножів
Мілін І. Є.	(м. Ірпінь)	— комплект шахів
Онищенко П. М.	(Київська обл., Бородянський р-н)	— комплект шахів
Гетьманський В. П.	(м. Луганськ)	— пральна машина «Марічка»
Пазнюк Е. І.	(Хмельницька обл., Чемерівці)	— пральна машина «Марічка»
Упийчук М. К.	(Ів.-Франк. обл., Верховинський р-н, с. Черемошна)	— пральна машина «Марічка»
Тимощук В. Ф.	(Вінницька обл., Ладижин)	— пральна машина «Марічка»
Хоменко І. Т.	(Полтавська обл., м. Гадяч)	— пральна машина «Марічка»
Каракай Л. А.	(Рівненська обл., м. Дубно)	— піаніно
Овчаренко В. В.	(м. Донецьк)	— міксер
Хітник Н. І.	(м. Житомир)	— телевізор «Електрон»
Бут Б. С.	(Запорізька обл., м. Вільнянськ)	— візок автомобільний
Ситник Н. В.	(м. Дніпропетровськ, ж/м «Тополь-1»)	— стереонавушник
Суконник М. М.	(Донецька обл., м. Макіївка)	— стереонавушник
Матвійчук А. В.	(Рівненська обл., Здолбунівський р-н, с. Коржів)	— м'ясорубка
Вдовиченко В. С.	(м. Біла Церква)	— фен
Козинчук І. А.	(Київська обл., Ставищинський р-н, с. Сухий Яр)	— фен
Виборнов Ю. Е.	(м. Київ)	— фен
Пошита В. М	(м. Бориспіль)	— фен
Городюк Н. А.	(Ів.-Франківська обл., Косівський р-н, с. Пістинь)	— кран-змішувач
Омельченко Л. М.	(м. Полтава)	— кран-змішувач
Пономаренко А. П.	(Запорізька обл., Веселівський р-н, с. Білорецьке)	— кран-змішувач
Веретельник І. А.	(Київська обл., м. Боярка)	— телевізор «Електрон»
Вовк І. С.	(Черкаська обл., м. Умань)	— телевізор «Берізка»
Латковський А. Ю.	(Волинська обл., Любомльський р-н, с. Рівне)	— іграшка «Звездный»

Переяслова Л. В.	(Дніпропетровська обл., Томаківський р-н, с. Китайгородка)	— телефон
Мичко М. П.	(Львівська обл., Стрийський р-н, с. Кавське)	— 1 тис. крб.
Адамович Л. С.	(Волинська обл., м. Горохів)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Флока О. М	(м. Полтава)	— набір миючих засобів
Литвиненко К. М.	(Полтавська обл., м. Глобине)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Конча В. С.	(Сумська обл., Охтирський р-н, с. Хухра)	— набір миючих засобів Джонсон»
Хомін Й. І.	(Запорізька обл., м. Пологи)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Дунда В. І.	(Чемеровецький р-н, Хмельницької обл., с. Бережанка)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Онуфрійчук В. Г.	(Луганська обл., Красний Луч)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Очатовський Т. П.	(Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Богдан)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Калитко О. К.	(м. Вінниця)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Чехлата Т. М.	(Донецька обл., м. Слов'янськ)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Ховалко Г. М.	(Львівська обл. м. Соснівка)	— путівка в Ялту, готель «Ялта»
Рязанцева О. К.	(Херсонська обл. Каховка)	— калькулятор
Пастушенко В. Г.	(Київська обл. Миронівка)	— рюкзак
Остапенко П. І.	(Донецьк)	— ліжко
Тимчук П. А.	(Хмельницька обл. Кам'янець-Подільський р-н, с. Шустовці)	— телевізор «Електрон»
Медведь М. І.	(Київ)	— м'яч футбольний
Шкляренко Є. М.	(Київська обл. Тараща)	— м'яч футбольний
Василишин М. П.	(Хмельницька обл. Шепетівка)	— рушник з серветками
Гішак М. І.	(Львівська обл. Самбір)	— рушник з серветками
Кухшин С. П.	(Вишгород)	— рушник з серветками
Івашин Я. К.	(Донецька обл. Краснолиманський р-н, с. Карпівка)	— рушник з серветками
Репіта Г. В.	(Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці)	— сувенірний набір горілчаних виробів
Резніченко В. К.	(м. Київ)	— набір ножів
Єрьоміна Л. М.	(м. Київ)	— фен
Кішка Я. Г.	(м. Київ)	— фен
Васильченко Ю. І.	(м. Київ)	— фен
Андрійчук В. Є.	(Ростовська обл. м. Таганрог-16)	— універсальний деревообробний верстат
Харківський Я. І.	(Житомирська обл., Коростень)	— порося
Ткачук В. В.	(м. Київ)	— порося
Кузнецова Н. Т.	(КБР, Нальчик)	— набір каструль
Кирсернко О. І.	(Київська обл. Фастівський р-н, с. Ч. Мотовилівка)	— відріз на пальто (3 м.)
Німченко П. К.	(Київська обл., Переяслав-Хмельницький р-н, с. Дениси)	— вудлище
Чуднов А. П.	(м. Київ)	— вудлище
Вознюк В. Д.	(м. Київ)	— вудлище
Хотинський С. М.	(м. Бориспіль)	— вудлище
Прудченко О. В.	(м. Київ)	— намет
Кушнірчук К. С.	(Волинська обл., Маневицький р-н, с. Рудники)	— автомобіль «Волинянка»
Жуківська Т. М.	(м. Дубно Рівненської обл.)	— універсальний деревообробний верстат
Кудін О. Т.	(Харківська обл., Мерефа)	— міксер
Зуєнко В. І.	(Полтавська обл., Лохвиця)	— міксер
Яцина М. М.	(Закарпаття, Мукачівський р-н, с. Чинадієво)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Войтюк Г. А.	(Волинська обл., Горохівський р-н, с. Галичани)	— набір миючих засобів «Джонсон»

Ворона В. І.	(Миколаївська обл., Кривоозерський р-н, с. Березки)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Володченко В. М.	(м. Вінниця)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Гущин Г. Г.	(Чернігівська обл., Ніжин)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Пошали П. М.	(м. Одеса)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Антоненко Г. Ол.	(Сумська обл., Роменський р-н, п/в Бобрик ст. Біловоди)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Лук'янець Ф. І.	(Крим, м. Євпаторія)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Зеркаль М. Я.	(Донецька обл., Великоновоселківський р-н, с. Новопаль)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Поштаренко В. П.	(Київська обл., Таращанський р-н с. Ківшевате)	— набір миючих засобів «Джонсон»
Галич П. М.	(м. Київ)	— відріз на пальто (3 м.)
Ворона О. Я.	(Тернопільська обл., Збаразький р-н, с. Коханівка)	— відріз на пальто (3 м.)
Капшук О. І.	(м. Краматорськ)	— відріз на пальто (3 м.)
Дуда Л. К.	(м. Тернопіль)	— відріз на пальто (3 м.)
Федорук Д. В.	(Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Кобаки)	— відріз на пальто (3 м.)
Білуха Н. Г.	(Донецька обл., Краматорськ-ІІ)	— відріз на пальто (3 м.)
Ясюченя О. М.	(м. Чернівці)	— відріз на пальто (3 м.)
Омельченко Є. В.	(м. Київ)	— відріз на пальто (3 м.)
Заєць В. М.	(Рівненська обл., Рівненський р-н, с. Грабів)	— відріз на пальто (3 м.)
Азовський Л. А.	(Хрсонська обл., Велика Олександрівка)	— фен
Остапенко П. З.	(Полтавська обл., м. Хорол)	— фен
Корчин С. М.	(Вінниця)	— фен
Тригубенко В. В.	(Полтавська обл., Козельщинський р-н, с. Нова Галешина)	— фен
Гоменюк А. Ф.	(Кіровоградська обл., Знаменський р-н, с. Богданівка)	— фен
Шевня Л. В.	(Рівненська обл., Сарненський р-н, с. Зносичі)	— іграшка «Звездный»
Сушенко П. П.	(Крим, Красногвардійський р-н, с. Олександрівка)	— електричний дзвінок «Аргус»
Семенюк В. Я.	(Сімферополь)	— 1 тис. крб.
Гураєвський В. Т.	(Миколаїв)	— мотоцикл «ЗИМ-350»
Баришев В. С.	(Луганська обл., Луганський р-н, с. Герасимівка)	— відріз на пальто (3 м)
Іщенко Д. Д.	(Львівська обл., м. Жидачів)	— відріз на пальто (3 м)
Бобиш Л. В.	(Донецьк)	— відріз на пальто (3 м)
Ткаченко С. О.	(Дніпропетровська обл., Петропавлівський р-н, с. Озерне)	— відріз на пальто (3 м)
Акшикін Д. Н.	(Запорізька обл., Бердянськ, 17, пос. АКЗ)	— відріз на пальто (3 м)
Пашківський П. П.	(Житомирська обл., Червоноармійськ)	— відріз на пальто (3 м)
Лагуш Й. М.	(Львівська обл., Дрогобицький р-н, с. Дорожів)	— відріз на пальто (3 м)
Жакун Г. А.	(Дніпропетровська обл., Павлоград)	— відріз на пальто (3 м)
Лук'яненко В. І.	(Київська обл., Біла Церква)	— відріз на пальто (3 м)
Грищенко О. В.	(Волинська обл., Рожищенський р-н, с. Мильськ)	— відріз на пальто (3 м)
Світлугін В. Г.	(Полтавська обл., Великобагачанський р-н, с. Огирівка)	автомобіль «Таврія»

(Закінчення на 13-й стор.).

Експрес-інформація

ПРЕМ'ЄР ПРОПОНУЄ ПРОГРАМУ

Першочерговим завданням виводу економіки з кризи уряд Росії вважає запобігання гіперінфляції. При цьому на другий план відходять заходи, спрямовані на зменшення темпів падіння промислового виробництва. Із такою заявою виступив прем'єр-міністр РФ В. Чорномирдін в російському парламенті. За його словами, пріоритетом економічної політики російського уряду стане фінансова стабілізація і зміцнення курсу рубля.

УЗГОДЖЕНО ПОРЯДОК ДЕННИЙ

мирних переговорів, які тривають у столиці Ефіопії Адіс-Абебі між урядом Анголи і повстанцями УНІТА. Незважаючи на це, бої між урядовими силами і формуваннями повстанців не вщухають.

Делегації обох сторін погодилися також обговорити питання щодо звільнення військовополонених, встановлення перемир'я і впровадження в життя досягнутої ще у 1991 році мирної угоди.

ОПТИМІСТИЧНА СТАТИСТИКА

Незаконне зберігання зброї залишається однією з проблем правоохоронних органів Північної Осетії та Інгушетії. У цьому зв'язку представники російського МВС заявили, що не беруться визначити відсоток уже вилученої зброї. Проте статистика свідчить, що відібрано 576 одиниць вогнепальної зброї, зокрема, кулемети, автомати, майже 150 гранат, 11 одиниць бронетехніки. Дія режиму надзвичайного стану в регіоні сприяла також скороченню кількості кримінальних злочинів на одну третину, повідомляють органи внутрішніх справ РФ.

ЗАГИНУВ ФРАНЦУЗЬКИЙ ПОСОЛ

у Заїрі під час безладдя у столиці країни Кіншасі, що його вчинили заїрські військовики. Ф. Бернар став жертвою сліпої кулі, яка потрапила у вікно його канцелярії під час заворушень у збройних силах Заїру. Військовики, за всіма ознаками, протестували проти затримання зарплати. До того ж виплатили її грошима, які тимчасовий уряд країни, орієнтований на реформи, проголосив безвартісними.

ВІРМЕНІЯ БУДЕ З ГАЗОМ

Учора завершено ремонт газопроводу Грузія — Вірменія. Про це заявив глава грузинського парламенту Е. Шеварднадзе. Відтепер, зазначив він, газ безперешкодно потраплятиме на вірменську територію. За словами Е. Шеварднадзе, Грузія, незважаючи на власні труднощі з енергопостачанням, також продовжує забезпечувати Вірменію електроенергією.

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ТИСК НА ООН,

щоб вона наклала санкції на Ізраїль за депортацію більш як 400 палестинців до Південного Лівану. Організація визволення Палестини закликала провести засідання Ради Безпеки з метою розглянути це питання. Проте Сполучені Штати висловилися за відстрочку протистояння між Ізраїлем і ООН, щоб дати можливість просуватися близькосхідному мирному процесові. На думку ізраїльського прем'єра І. Рабина, санкції ООН проти його країни тільки зашкодять цьому процесу.

КРЕДИТ — НА ОЗБРОЄННЯ

Автомати ізраїльського виробництва «Узі» замість звичних «калашникових», очевидно, невдовзі з'являться на озброєнні естонської армії. Естонія одержала в Ізраїлі кредит на 50 мільйонів доларів на закупівлю цієї зброї, а також зенітних ракет «Стінгер».

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Подія тижня: коментар спецкора відділу зарубіжної інформації

КРИВАВА РАНА НОВОЇ ЄВРОПИ

Черговий виток ескалації конфлікту в колишній Югославії поставив під сумнів можливість розв'язання балканського вузла миротворчими зусиллями світового співтовариства. Окрім того, під час обстрілу хорватською артилерією району, контрольованого «голубими шоломами», двоє французьких військовиків з контингенту сил ООН загинуло і троє поранено. Україна заявила про свою стурбованість загостренням ситуації, оскільки поновлення бойових дій загрожує також поширенням їх на інші держави екс-СФРЮ, втягненням у конфлікт сусідніх країн і наголосила на потребі активізації пошуку врегулювання конфлікту.

Після боїв влітку 1991 року Хорватія стала незалежною державою. Однак не вся її територія підпорядковувалася Загребу. Район на побережжі Адріатичного моря від міста Спліт до населеного пункту Задар хорватські серби оголосили Сербською республікою Країна, а її столицею — місто Кнін. Очевидно, щоб приборкати сепаратистські настрої, керівництво Хорватії змушене було вдатися до застосування сили. Тиждень тому війська під командуванням генерала Янка Бобетка перейшли в наступ проти сербських частин неподалік міста Задар. Вони захопили стратегічний пункт на березі Адріатичного моря і протягом наступних днів успішно відбивали кілька контрнаступів сербських загонів.

Загострення ситуації в екс-Югославії змусило Раду Безпеки ООН зібратися на позачергове засідання. В резолюції, яку вона прийняла, хорватська агресія гостро засуджувалася, наполягалося на припиненні бойових дій і відході хорватських частин на позиції, які вони займали напередодні наступу. Однак незважаючи на заяву Ради Безпеки ООН, хорвати продовжують свої операції. У відповідь серби сконцентрували значні сили в районі міста Кнін і готуються дати генеральний бій противникові. Нині в Белграді повним ходом йде кампанія набору добровольців на захист Сербської республіки Країна.

На думку посла Хорватії в Софії Бернардо Юрліна, події в Країні не треба вважати агресією. За його словами, хорватські війська звільнили територію його країни, яку два роки тому окупувала армія Союзної Республіки Югославії.

Як події можуть розвиватися далі? Генерал Бобетко заявив, що хорвати готові припинити бойові дії, якщо серби здадуть «синім шоломам» важку зброю і залишать Країну. З войовничих заяв сербів зрозуміло, що цього вони робити не збираються. Президент Хорватії Франьо Туджман обіцяє, що війська його країни повністю припинять бойові операції. Однак поки що бої в регіоні тривають. Для врегулювання ситуації на хорватсько-сербському фронті до Кніна терміново прибув командуючий силами ООН генерал Сатіш Намбіар. Він намагається переконати керівництво Сербської Країни не переходити до великомасштабних дій і не закликати лідерів Сербії надіслати нові загони регулярної сербської армії з Белграда. До речі, як повідомили деякі світові інформаційні агентства, до місць протистояння готові (знову ж таки!) виїхати й «російські добровольці», котрі мають намір «захищати своїх братів». Водночас наступом хорватських загонів скористалася й російська дипломатія, яка активізувала свої дії в Раді Безпеки ООН і вимагає вжити санкції проти Хорватії. Проте ця пропозиція, певне, не буде підтримана, бо іде врозріз з політикою, яку проводять в цьому регіоні США, Англія, Франція і які, головним чином, зважають на свого партнера — Німеччину, вона ж, як відомо, здавна підтримує Загреб.

Події в екс-Югославії розвиваються так, що лідери провідних держав світу можуть прийти до висновку: для стабілізації ситуації треба вжити більш рішучих заходів. До цієї думки їх схиляє і Туреччина, яка заявила: якщо серби й надалі знищуватимуть мусульман в Боснії і Герцеговині, вона змушена буде вдатися до «більш жорстких кроків». Втручання ж у конфлікт інших балканських держав може призвести до непередбачуваних наслідків.

Ескалація конфлікту далася взнаки й на переговорах у Женеві. Сторони, які вже в багатьох питаннях дійшли принципової згоди, щодо положень миротворчої угоди Сайруса Венса і Девіда Оуена знову виступили з песимістичними заявами.

Отож, події останнього тижня засвідчили, що «кривава рана» у новій Європі дає про себе знати і не загоїться сама по собі, як декому здавалося.

Тарас ПЕТРІВ.



На фото: нові жертви. За останні дні під час боїв у Сербській Країні з обох боків загинуло понад 900 чоловік.

Повертаючись до надрукованого

ПОСОЛ ПРОСИТЬ ВИБАЧЕННЯ

У відповідь на статтю з приводу прийому в посольстві Сполучених Штатів Америки в Україні з нагоди інаугурації 42-го Президента США Білла Клінтона, вміщену у вашій газеті від 23-го січня цього року, надсилаю вам текст листа, якого Посол Попадюк послав деяким гостям після прийому і копію якого попросив мене передати до вашої редакції. Я буду вам дуже вдячний, якщо ви знайдете можливість ознайомити із змістом цього листа ваших шановних читачів.

Джон БРАУН,
Перший Секретар посольства США в справах преси і культури.

* * *

Дозвольте висловити глибокий жаль та принести вибачення з приводу інциденту, що стався в посольстві в день інаугурації. Я дуже хотів побачитися з вами і був прикро вражений, дізнавшись, що вам не дали дозволу вільно ступити до посольства. Це було викликано непорозумінням з боку відділу безпеки.

Я розумію, що почуття образи спонукало вас піти. За таких обставин я зробив би так само. На жаль, я дізнався про цей інцидент запізно, щоб виправити його.

Ще раз, будь ласка, прийміть мої вибачення та запевнення, що такого більше не трапиться. Ваша присутність у посольстві завжди є великою честю.

Я сподіваюся на наше подальше співробітництво, спрямоване на зміцнення двосторонніх відносин.

Дозвольте побажати вам всього найкращого.

З повагою
Роман ПОПАДЮК.

Застереження

НЕБЕЗПЕЧНІ ІГРИ

Чи становлять відеоігри небезпеку для здоров'я дітей? Державний секретар з питань прав жінок і споживання Франції Веронік Неєрц доручила розібратися з цим питанням Комісії з питань безпеки споживачів.

Ця організація, яка складається з представників асоціацій споживачів, експертів і судових працівників, має право вивчати певну проблему й давати урядові рекомендації. Нині вона має встановити, чи небезпечні відеоігри, чи треба регламентувати їх продаж, чи рекомендувати користувачам обережність або навіть зовсім заборонити торгівлю.

Водночас таке розслідування на рівні ЄС розпочинає комісія з питань захисту споживачів Європейського парламенту.

Причиною цього стали повідомлення про те, що зловживання іграми може викликати припадок епілепсії.

Зокрема, у Великобританії одна дитина з цієї причини навіть померла. У Франції також зареєстровано кілька випадків захворювання, хоча не завжди лікарі встановлюють пряму залежність від багатогодинної гри на екрані.

Проблема відеоігор не тільки медична, а й економічна. Франція, як і інші західні країни, охоплена манією відеоігор. За останніми даними, в країні налічується понад 6 мільйонів спеціальних приставок. Відеоігри, що їх випускають переважно японські компанії «Нінтендо» і «Сега», становлять уже 40 відсотків французького ринку іграшок.

Микита ЄРМАКОВ.

Париж.

Нехоженими стежками

У черзі за громадянством

Довідки про належність до українського громадянства урочисто вручено в посольстві України в Росії декільком десяткам людей, які тимчасово мешкають тут. Серед них: офіцери, які навчаються у Військово-повітряній академії та Академії генерального штабу, курсанти, студенти вузів. Крім того, підтверджується належність до українського громадянства членів їх родин.

Питання про громадянство сьогодні — це одне з найскладніших та найважливіших. До посольства у Москві звертаються тисячі людей, які вважають себе українцями. Але далеко не всі з них можуть одержати юридичне підтвердження цього. Наш Закон про громадянство, як відомо, чітко визначає належність до громадянства осіб, що мешкають за межами України: які працюють за держнаправленням, проходять військову службу або навчаються там. Це й викликає досить жорсткі колізії. Як, наприклад, бути жінці, що вийшла заміж за громадянина Росії ще до введення Закону? Вона автоматично перетворюється на російську громадянку, хоче того чи ні. Відомо також, що Москва протягом десятиліть збирала найталановитіших фахівців, акторів, письменників, журналістів. Як бути з ними? За формальними ознаками ніхто з них не може отримати українське громадянство, навіть коли найближчі родичі мешкають дебудь на Полтавщині. Ось і виходить, що звертаються «по громадянство» тисячі, а отримують — лише десятки.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

З «гарячих» точок

БОЇ В КУРОРТНІЙ ЗОНІ

Артилерійська канонада та автоматна стрілянина знову порушили тишу Ромітської ущелини, що за 50 кілометрів від Душанбе. Урядові сили повели наступ на ісламських бойовиків, які окопалися тут.

Колись сюди приїжджали за тим, щоб поправити здоров'я у санаторіях і будинках відпочинку, розташованих біля підніжжя гір, нарвати для коханої букет диких тюльпанів, або еремусів — «лисячих хвостів», як називають у народі ці рідкісні й гарні квіти. Нині будинки відпочинку перетворилися на казарми, альпійські луки топче піхота.

«Кілька сотень ісламістів щосили намагаються тримати під своїм контролем цю ущелину як плацдарм для майбутнього контрнаступу», — говорить полковник Геннадій Блинов, заступник міністра внутрішніх справ Таджикистану.

В ісламістів перевага у тактичному плані — вони займають панівні висоти, де обладнано залізобетонні укриття, підземні ходи тощо. У загонів Народного фронту перевага в особовому складі та озброєнні.

Поки що просування вглиб дається нелегко. Але в керівництві Таджикистану розуміють: Роміт треба обов'язково взяти. У противному разі нові загони бойовиків з таджицьких біженців, які посилено готуються в Афганістані, зможуть пройти сюди гірськими стежинами Паміру і з настанням теплих днів поновити воєнні дії у безпосередній близькості від Душанбе. За прогнозами, це може статися наприкінці березня — на початку квітня.

Якщо ж Роміт буде взято або блоковано, а кордон з Афганістаном надійно закритий, то всі інші недобиті формування ісламістів, що залишилися в чотирьох гірських районах республіки (Гармі, Комсомолабаді, Таджикабаді і Давільдарі), опиняться немовби у мішку, з якого немає виходу.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Застереження

ПЕРЕВІРКА ПИЛЬНОСТІ

17 січня близько 15-ї години в міжнародних касах Вільнюського аеропорту задзвонив телефон. Коли касирка підняла трубку, чоловічий голос сказав їй англійською приблизно таке: «О 7.15 чекайте вибуху...».

Касирка тут же повідомила про це в аварійну службу безпеки аеропорту. Було піднято на ноги працівників міністерств внутрішніх справ та охорони краю, служби національної безпеки, Інтерполу, прокуратури.

Терористи вимагали 1000 доларів, обіцяли ще зателефонувати. Однак касирка толком не зрозуміла, коли саме — в неділю ввечері чи в понеділок вранці — слід чекати вибуху.

Усю ніч йшла напружена робота. З території аеровокзалу евакуювали людей. Близько 400 військових та працівників інших спецслужб ретельно оглядали приміщення аеропорту, територію навкруг нього. Зареєстрували й оглянули всі машини, що стояли неподалік на майданчику, якомога далі від літаків відігнали бензовози, зачинили нічне кафе. Шукали вибухові пристрої, але так і не знайшли. А іноземець, який попередив про можливий вибух, так більше й не зателефонував.

18 січня о 6-й годині 50 хвилин ранку Вільнюський аеропорт дозволив виліт літака на Москву, а два інших рейси було затримано. Чекали вирішальної години. На цей час в аеропорту не повинно було залишатися жодної живої душі. Проте вибух не стався.

Припускають, що, очевидно, терористи хотіли на власні очі побачити й переконатися, як на цей дзвінок реагуватимуть ті, хто зобов'язаний забезпечити безпеку пасажирів. У даному разі до вирішальної хвилини в розпорядженні пасажирів і співробітників аеропорту було більш як півдоби. А якби після застереження про вибух залишались години?..

Надія ДОРОНІНА.

Вільнюс.

Подробиці

ПРИДНІСТРОВ'Я І АБХАЗІЯ ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР

Нещодавно підписано договір між Придністров'ям та Абхазією, який передбачає взаємодопомогу регіонів, політичну, економічну та військову.

З приводу останньої в офіційних колах Молдови висловлюють побоювання, що Придністров'я може стати перевалочною базою російської зброї в Абхазію. За словами заступника голови парламенту Молдови В. Пушкашу, військова взаємодія вже існує, оскільки в Абхазії воюють хлопці, що здобули бойовий досвід під час придністровської війни.

— Придністров'я і Абхазія,— відзначив В. Пушкашу,— ще раз зазіхнули на суверенітет Молдови та Грузії. Це веде до загострення міждержавних відносин і нового воєнного конфлікту.

Протест офіційного Кишинева викликало і відвідання в ці дні Придністров'я групою депутатів Верховної Ради Росії. Очолив делегацію депутат І. Шашіашвілі, який представляє у Верховній Раді Російської Федерації фракцію комуністів. Депутати прибули до Тирасполя з власної ініціативи, пояснивши свій приїзд «зволіканням з політичними рішеннями щодо статусу регіону й можливістю виникнення в цьому зв'язку нового витка напруженості у Придністров'ї». Російські депутати зустрілися з придністровськими парламентаріями, командуванням 14-ї армії, побували на постах російських миротворчих сил, прикордонних постах Придністров'я.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Цікава історія

МАРКИ БЕЗЛЮДНОГО ОСТРОВА

Вважається, що клейкі марки з'явилися лише в XIX столітті. Це не зовсім так. Перші знаки поштової оплати з клейким шаром датуються 1653 роком: їх придумала коханка Ніколя Фуке, головного казначея Франції часів Людовика XIV. Проте згодом Фуке впав у немилість, позбувся високого поста (його було звинувачено у змові і він закінчив своє життя в ув'язненні), а історія клейких марок на тривалий строк припинилася.



На початку нинішнього століття існували навіть машинописні марки. Вони були в ходу в Уганді, Таїланді, Албанії, Колумбії... Аж до 20-х років теперішнього століття пишучі машинки були великою рідкістю в цих (і в багатьох інших) країнах, отож підробка таких поштових марок до певного часу була, по суті, виключена.

Нарешті марки Редонди. Так називається невеликий острів у Карібському морі, що належить державі Антигуа і Барбуда. Острів, треба сказати, безлюдний, а марки тим часом у нього власні. Їх заснував уряд Антигуа і Барбуди в 1979 році, щоб привернути до країни туристів.

З газети «Ехо» (Ізраїль).

Щось новеньке

КЛУБ ДЛЯ ЕЛІТИ,

У ЯКОМУ НЕ ПЛУТАЮТЬ КОМЕРЦІЮ З ПОЛІТИКОЮ

Нещодавно мене запросили на засідання Трейд-клубу, що відкрився наприкінці минулого року в столиці України. У перекладі з англійської його назва означає буквально: клуб для торговців. Однак, створений з ініціативи Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків, він об'єднує дипломатів високого рангу, радників і керівників торговельно-економічних відділів посольств. По суті, закрита, елітна організація для вузького кола осіб. А все, що зв'язано з такими поняттями, само по собі викликає цікавість, бажання підняти завісу «таємничості».

Тому, не мудруючи, я звернулася до президента Трейд-клубу, торгового радника посольства Угорської Республіки в Україні пана Тамашу Беркі з проханням розповісти, що являє собою ця організація.

— У всякому разі — ніякої таємниці, — сказав пан Беркі. — Організатори, створюючи цей клуб, врахували нинішню ситуацію: Міністерство зовнішньоторговельних зв'язків — нова самостійна галузь, про діяльність якої скажемо так, представники іноземних держав не мають достатньої інформації. Та й Україна, як нова незалежна держава, ще не встигла набути якихось традицій. Тому ідея створення такого клубу, як кажуть, убиває кілька зайців — дає можливість дипломатам спілкуватися у неофіційній обстановці, обмінятися потрібною інформацією, у рамках клубу зустрітися з офіційними представниками законодавчої і виконавчої влад, куди вони просто можуть приходити. Нарешті, саме в клубі можна перевірити реакцію співрозмовників — майбутніх партнерів, людей обізнаних, на кроки, що їх ти збираєшся зробити. Тут, до речі, політичні погляди ніякою мірою не впливають на комерцію.

— А щодо елітності... Може й так, але в кращому розумінні цього слова: наш клуб для ділових людей, для еліти в бізнесі. Для тих, хто робить великий бізнес. Щоб ці люди, не гаючи часу, могли вирішувати тут важливі справи.

— А що стосується закритості клубу...

— Знов-таки, він не закритий у буквальному розумінні цього слова. Адже ви бачили — на останні засідання були запрошені й журналісти, й представники українського бізнесу. Однак у Трейд-клубу є статут, який не дозволяє йому перетворитися на посиденьки. З другого боку, він утримуватиметься на кошти спонсорів, які на певних умовах можуть стати членами клубу. Скажімо, таким членом може стати спортивно-оздоровчий комплекс. Адже в клубі дипломати будуть не тільки працювати, а й відпочивати, займатися спортом. Якщо солідні українські фірми виявлять бажання з нами співробітничати, то ми готові вислухати їх пропозиції.

— Розумію важливість і серйозність цих намірів, та все-таки не втримаюся від запитання: що Україна матиме від діяльності цього клубу?

— Я сказав би інакше: користь від цієї діяльності насамперед матиме Україна. Адже члени клубу зможуть з перших рук одержати інформацію про можливості української економіки, може, краще зрозуміти її проблеми не за робочим столом, а в спілкуванні з людьми, що їх вони розв'язують. Природно, кожний з нас діятиме, виходячи з інтересів власної країни, але ж ці інтереси часто збігаються, і не просто збігаються, ми прагнутимемо, щоб вони збіглися.

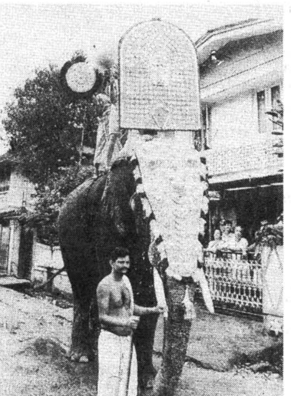
Крім того, у клубу великі плани. Наприклад, іноземні члени виступатимуть перед студентами київських вузів, які готують спеціалістів для зовнішньоекономічної діяльності, що, певен, дасть немалу користь.

— А якщо хтось захоче детальніше ознайомитися із статутом Трейд-клубу або співробітничати з ним, то куди слід звертатися?

— До відповідального секретаря клубу Валерія Балясного за телефоном: 212-44-79.

Інтерв'ю вела Валентина ПИСАНСЬКА.

Фотофакт



Тривожні повідомлення надходять останнім часом з далекої Індії. То в одному, то в іншому місці цієї країни виникають безпорядки на релігійному грунті. Криваві сутички між мусульманами й індусами закінчуються трагічно: сотні людей вбито й поранено, а ще більше залишилося без притулку. Релігійний фанатизм для когось у цій країні став засобом досягнення власних корпоративних цілей.

НА ЗНІМКУ: однак для нас ця країна попри все в першу чергу асоціюється з казковим, загадковим краєм за трьома морями, де живуть дивні, заглиблені в себе йоги і вулицями бродять священні корови. А ще з пишними святами на вулицях індійських міст. І звичайно ж — із слонами, не бойовими й загрозливими, а ось такими, святковими й добрими.

Фото ІТАР — ТАРС.

Власкори повідомляють

Бішкек

КОМСОМОЛЬСЬКА СИМВОЛІКА ЗНОВУ В ЦІНІ

Останній крик молодіжної моди в Бішкеку — комсомольський значок на лацкані куртки. Особливо цінятья з великим портретом Ілліча — у минулі роки їх урочисто вручали відмінникам Ленінського заліку.

Та, судячи з усього, це не туга за зниклим «авангардом». І не демонстрація відданості ідеям марксизму-ленінізму. Значки цінятья як незвичайна прикраса. Насамперед у студентів Бішкекського педінституту, де ректор — великий демократ і дивиться крізь пальці на атрибутику з минулого.

А у ліцеїстів попит на краватки, але не метелики, як у приятелів-бізнесменів, а червоні — піонерські. Комсомольсько-піонерський ренесанс — явище, очевидно, з того ж роду, що й демонстративне носіння хрестиків у роки войовничого атеїзму. Хоч би як там було, а в новоі моди дедалі більше прихильників.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Так чим же були їх взаємини — світлим і терпким коханням, щирою і великою дружбою, непереборною, самим Богом дарованою прихильністю, що не тільки зігрівала їх серця, а й завдала обом стільки тривог і сум'яття, прикрощів і печалі? Та, певне, на жодних терезах нам уже не зважити сповна почуттів, що єднали Шурочку Аплаксину та Михайла Коцюбинського...

ЗВАЖУЄМОСЯ на те, що, гадаємо, давно вже слід було б зробити: підготувати нове видання листів Коцюбинського до Аплаксиної та її спогадів про письменника (перше й єдине їх видання побачило світ у 1938 році у видавництві Академії наук УРСР вкрай мізерним тиражем).

Насамперед кілька слів про Олександру Аплаксину. Народилася вона 26 березня 1880 року в Вітегрі Петербурзької губернії. Через сім років уся родина переїздить до Чернігова, де Олександра вступає, а 1898 року закінчує місцеву жіночу гімназію. Чотирма роками раніше сім'я втратила свого годувальника (батько Олександри працював землеміром), і жінці з шістьма дітьми нелегко було прожити на вісім карбованців місячної пенсії. Тож, природно, Олександрі, як найстаршій серед них, довелося нарівні з матір'ю опікуватися вихованням молодших дітей: спочатку давала приватні уроки в сім'ї одного з чернігівських поміщиків, згодом працювала в книжковому складі губернського земства, а з 1902 року — обліковцем і статистиком у статбюро земства.

Того ж 1902-го Олександра і Михайло Михайлович зустрілися вперше. Це було на одному з вечорів у родині приятельки Аплаксиної — Зіни Солонини. Одначе після короткої розмови з господарями про підготовку нових збірників (місцевих видань) Коцюбинський пішов... А потім були зустрічі в статбюро, дворянському зібранні, під час однієї з яких Коцюбинський, вітаючись з Олександрою, сказав: «А ми без вас скучаємо!» (йшлося про кількатижневу відсутність Олександри в бюро, на що звернув увагу письменник). Їй запам'яталося кожне із сказаних ним цього вечора слів. Так само, як і висловлені через деякий час враження про виставу, яку їм випало дивитись у сусідніх ложах: «По закінченні спектаклю Коцюбинський сказав мені:

— Кінець мусив бути іншим. Їй слід було знехтувати всім і піти за ним.

Тоді ми ще й не підозрювали, що конфлікт між почуттям і обов'язком постане і на нашому шляху». Так напише згодом у «Сторінках спогадів» Аплаксина.

Їх погляди зустрічалися дедалі частіше. Які ж це непередавано бентежні, неповторні й сокровенні миті, які спалахи душі і всього єства! Щоб дати раду своїм почуттям, двом благородним і глибокопорядним людям треба було немало сил, терпіння, потаємних душевних мук. Одне слово, постійного внутрішнього боріння з самим собою, тими особистими і загальними моральними принципами, за приписами яких багато що визначалось у суспільстві.

«Я почувала, що в моє життя вривається щось велике і серйозне, прекрасне і болісне. Десь у глибині свідомості невиразно ворушилася думка, що кохаю Михайла Михайловича. Але я відгонила цю думку...»

Мине ще кілька довгих літ, аж поки вони нарешті прийдуть на своє перше побачення — 3 січня 1906 року, у сніговій заметілі, на одній з безлюдних вечірніх вуличок Чернігова.

За матеріалами, що збереглися, писати про їх взаємини важко. Навіть у своїх спогадах багато які обставини взаємин із Коцюбинським Аплаксина подає настільки пунктирно, стримано, з чисто вродженою делікатністю і жіночою цнотливістю, що відчуваєш усю глибину пережитого нею кохання. Саме вражаючі чистота, щирість і справжність їх почуттів, а також щасливе усвідомлення Коцюбинським того, що його люблять глибоко й віддано, безперечно, дали письменникові стільки творчих сил, енергії, що рік 1906-й і кілька наступних ознаменувалися появою чи не найкращих його творів.

Олександра Аплаксина на кілька десятків років пережила дорогу і кохану людину. Марною справою було б намагатися встановити: виняткове, особливе чи другорядне місце в житті письменника вона займала? Чи кинула бодай якусь тінь на подружнє святилище і цілком ідеальний образ дружини, Віри Устимівни? Була ця любов частиною драматичної долі письменника чи ясно осмисленою душевною потребою для його творчого самоутвердження?.. Марно над цим сушити голову. Суть, очевидно, полягає у тому, що кохання таки було глибоким, непідробним, прихованим від безжального суду публіки, сповненим гідності, цілісності, високої духовності.

Публікація всіх листів Коцюбинського до Аплаксиної, що збереглися, а також повного варіанту її спогадів, безперечно, є важливим доповненням до біографії видатного українського письменника, сприяла б кращому висвітленню окремих сторін його образу.

Петро КУЦЕНКО.

Чернігів.

Наші першодруки

«...Я НІКОМУ НЕ ДОЗВОЛЮ ВІДІБРАТИ У МЕНЕ МОЄ ЩАСТЯ»,

або ЩО ЄДНАЛО ОЛЕКСАНДРУ АПЛАКСИНУ І МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО, ПІДНОСИЛО ЇХ НАД РУТИНОЮ І МЕТУШНЕЮ БУДЕНЩИНИ



На знімках: М. Коцюбинський (портрет роботи М. Жука); О. Аплаксина серед працівниць статбюро (друга зліва).

ЛИСТИ М. КОЦЮБИНСЬКОГО ДО О. АПЛАКСИНОЇ

(5 січня 1906 р. Чернігів).

Я не знаю, як мені просити у тебе вибачення, моя дорога, моя єдина. (...). Але якою б важкою не була така тривала розлука з тобою, я все ж безмежно щасливий, знаючи, що ти мене любиш. Це таке велике, таке яскраве, захоплююче щастя, що я буквально захмелілий від нього. Ти мене кохаєш! Ти моя! Я можу цілувати тебе, пестити, чути твій голос, бачити твої дивні очі, любити тебе і віддати тобі своє серце нероздільно. Я відчуваю, що у мені щось співає, щось окрилює думки, очищає почуття. Мені хочеться всім людям крикнути в обличчя: я щасливий! І я ледве стримуюсь.

Щось сильне і могутнє захопило мене — і я нікому не дозволю відібрати у мене моє щастя, що так дорого, з такими жертвами дісталось мені. Моя люба, моя дорога, моя ти безмежно добра і ласкава голубко! Як я тебе кохаю! Я ввесь тремчу, кажучи ці слова. Як я хочу, безумно хочу зараз бачити тебе, чути биття твого серця, відчути бодай маленьку ласку твою, ще раз почути, що ти моя. Ні, ти повинна ще сьогодні, хоч на момент, хоч на мить дати мені щастя. Хай я знаю, що ти не сердишся на мене, дорога.

Як би нам влаштуватися з листуванням? Може, можна класти листи в домовленому місці? Це передавання при всіх не зовсім зручне. Подумай.

Коли ми побачимось? Адже я довго не можу витримати. Відчуваю, що не можу. Адже я цілі роки ждав. Напиши мені.

Цілую тебе. Цілую гаряче, пристрасно і відчуваю твої поцілунки. Серце моє, дорога моя, люблю тебе безмежно.

Твій.

(1906 р., Чернігів.)

Серце моє, дорога моя! Усі ці дні у мене був такий поганий, важкий настрій, що я не міг працювати. Нікуди не ходив, не гуляв, не писав. Усі вечори просидів у себе в кабінеті за книгою. Не писав тобі про це, не хотів засмучувати тебе, моє серце. Але потім подумав: адже насправді їй треба знати, що зі мною, чи добре мені, чи погано,— і зважився. Учора ходив на редакційну нараду у редакцію «Десни». Нудьга була страшенна, компанія різношерстна, дуже велика, громіздка. Сьогодні знову у мене засідання — загальні збори членів каси. Я радий, що хоч насильно мене відірвуть від себе, від важкого настрою. Чому ти не спиш ночами або мало спиш? Мене це непокоїть. Що з тобою, Шурочка люба? Напиши неодмінно, інакше буду турбуватись. Ми обоє думаємо, що писати про себе нецікаво, усе тільки хочеться знати про іншого. Дорога моя, єдина, кохана! Цілую тебе від усього серця, міцно-преміцно, як люблю. Ще раз цілую моє дитя.

Твій.

Ще не знаю — чи піду у понеділок на концерт.

(26-го серпня 1908 р., Чернігів.)

Ось я і без тебе живу, моя дорога. Життя зробилося біднішим і печальнішим. Як тіло без душі. Ні до чого нема бажання. Іноді цілими днями не перекинусь ні з ким жодним словом. Так похмуро на душі. Звичайно, намагаюсь розвіятись, читати, займатися чим-небудь. Але читаю неуважно, через рядок і не живу в прочитаному, як раніше. Спробував писати — рука важка, як і душа, всі барви пригасли. Ні, не звикну я до розлуки, не втішить мене самотність. Іноді здається, що все загинуло, що будь-які зусилля безплідні й смішні, часом же світиться десь вдалині надія і манить...

Твій.

О. АПЛАКСИНА. СТОРІНКИ СПОГАДІВ

...І ось, передумуючи все знову й знову, я все ж вирішила, що нам необхідно розстатися, і знову написала про це Михайлові Михайловичу.

Коли я повернулася з відпустки, я не хотіла зустрічатися з Михайлом Михайловичем, щоб допомогти йому звикнути до думки про необхідність розлуки. Але, коли я побачила його змучене обличчя, нестерпний жаль охопив мене. Він був схожий на людину, що встала після тяжкої хвороби. Я зрозуміла, що розлучитися з ним не зможу. І все ж деякий час я намагалася це зробити. Але Михайло Михайлович був такий замучений, писав такі зворушливі листи, що я кінець-кінцем не витримала, і все залишилось по-старому.

Тільки Михайло Михайлович став іншим: тепер він майже не сміявся, був завжди замислений, часто мовчав. Припинилося його кумедне пустування під час прогулянок, зникли його невичерпні раніш веселощі.

Друга неприємність цього року (1908), яка коштувала Михайлові Михайловичу немало нервів і болісно відбилася на його здоров'ї,— це враження від 14 археологічного з'їзду в Чернігові. Чорносотенно-патріотичні виступи окремих учасників з'їзду, адреса, піднесена графині Уваровій місцевими чорносотенцями на чолі з Шелухіним, і загальний дух з'їзду так обурили Михайла Михайловича, що він виступив з відкритим протестом.

Результатом цього було виключення у вересні з «Просвіти» Коцюбинського і ряду інших осіб, з доручення губернатора.

* * *

Це були нестерпно тяжкі дні. Понад два місяці я не мала жодного рядка від Коцюбинського. Проте думка про трагічний кінець ні на одну хвилину не приходила мені в голову. Оптимізм Михайла Михайловича, його впевненість у тому, що все буде добре, посіяли і в моїй душі надію (...)

Смерть була несподіваним жахливим ударом... (...)

Другого дня Анастасія Григорівна, дружина Жука, попросила допомогти робити вінки на труну Коцюбинського. Я поїхала на Лісковицю, до садівника Зборовського, де Михайло Михайлович завжди купував квіти для мене. Тут я хотіла купити квітів у його останню подорож...

На східцях будинку Жуків ми робили вінки. Але я не могла зосередитися, вінки в мене не виходили. Анастасія Григорівна брала їх з моїх рук і швидко та майстерно переробляла. Квіти приносили безперервно... Хтось приніс кошик білорожевого цвіту яблуні. «Цвіт яблуні!» — скорботно промайнула думка... Я згадала, що Михайло Михайлович писав мені з Капрі під час своєї останньої подорожі, як приємно було йому там бачити розквітлу яблуню. Я присунула до себе кошик з гілками розквітлої яблуні і швидко сплела вінок з самого цвіту яблуні. Він був найкрасивіший від усіх вінків...

Анастасія Григорівна потім розповіла мені, що саме цей вінок хтось поклав у труну в головах Михайла Михайловича.

— А знаєте,— сказала вона. — Віра Устимівна прохала від вас не приймати ні вінків, ні квітів...

15 квітня Михайла Михайловича ховали... За труною йшла сила людей, стільки я ще ніколи не бачила. Труну несли на руках від церкви аж до Троїцької гірки старовинного Троїцького монастиря, де над кручею і поховали Коцюбинського. (...)

Тягнув за душу тужливий церковний спів. Я пригадала, як Михайло Михайлович якось сказав мені: «Коли я помру, поховай мене без попів...».

...Я йшла в натовпі. Сліз не було, як і раніше. Горе було глибоке, неймовірне... Навкруги чулося: «Залишив матір, дружину й четверо дітей. Є невидані твори...».

А весняне сонце світило незвичайно яскраво, неначе й воно прощалося з тим, хто так любив його за життя...

Травень — жовтень 1937 р.

Москва — Чернігів.

ДО УВАГИ УЧАСНИКІВ ЛОТЕРЕЇ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ-93»

(Закінчення. Початок на 8—9-й стор.).

Кузьменко О. І.	(Кіровоградська обл., Світловодський р-н, с. Григорівка)	— пральна машина «Зірочка»
Зубик О. В.	(Чернівецька обл. Хотин)	— пральна машина «Марічка»
Савельєв І. В.	(Одеська обл., Овідіополь)	— пральна машина «Марічка»
Дегтяренко О. І.	(Миколаївська обл., Веселиківський р-н, Новосвітлівське п/в)	— пральна машина «Марічка»
Шутак С. І.	(Чернівці)	— пральна машина «Марічка»
Мякотик В. Г.	(Хмельницький)	— сувенірний набір горілчаних виробів
Захарчук В. В.	(Вінниця, п/в Агрономічне)	— скатертина
Гареник Л. В.	(Вінниця, п/в Агрономічне)	— скатертина
Скадченко В. М.	(ПДБП-5)	— путівка в Ялту, готель «Ялта»
Савукова Г. Г.	(Сумська обл., Ромни)	— електрорадіатор
Гапєєв М. П.	(Житомирська обл., Черняхівський р-н, с. Селець)	— трактор Б-012
Петрушевський В. І.	(Тернопільська обл., м. Кременець)	— міні-пилесос
Григоренко В. О.	(Чернігів)	— міні-пилесос
Сверида К. Д.	(Івано-Франківська обл., Калуський р-н, с. Середнє)	— міні-пилесос
Хазанова Т. Є.	(Київ-14)	— міні-пилесос
Титаренко Є. І.	(Чернігівська обл., с. Варва)	— міні-пилесос
Петрик В. П.	(Запоріжжя)	— м'ясорубка
Ільницький П. В.	(Черкаська обл., Уманський р-н, с. Паланка)	— комбайн кухонний
Струсь І. Н.	(Запорізька обл., Бердянський р-н, с. Луначарське)	— пральна машина «Таврія»
Вареник В. М.	(Черкаська обл., Уманський р-н, с. Ладижинка)	— кінна сівалка
Примачук С. І.	(Луцьк)	— телевізор «Електрон»
Голобородько Л. І.	(Дніпродзержинськ-6)	— набір постільної білизни
Рожко А. К.	(Чернівецька обл., Хотинський р-н, с. Стовчани)	— самовар
Легуцька А. С.	(Донецька обл., Артемівський р-н, с. Роздилівка)	— самовар
Літвінова Г. О.	(Херсонська обл., с. Н. Воронцовка)	— самовар

ПОРЯДОК ОДЕРЖАННЯ ВИГРАШІВ

Шановні друзі, вітаємо вас з виграшами. Уважно прочитайте, за яким телефоном вам буде необхідно зв'язатися з представником редакції, щоб конкретно домовитися про порядок одержання вашого призу. Спільна для всіх умова — мати паспорт і передплатну квитанцію.

Речі, позначені зірочками (це не стосується Києва і Київської обл.) і не одержані протягом лютого—березня, можуть бути вислані вам післяплатою. Про це повідомте за тими ж телефонами.

Набір меблів на 100 тис. крб., універсальний деревообробний верстат, 50 штук блоків під забудову, набір каструль*, автомобіль «Волинянка», скатертина*, набір рушників до чаю*, рушник*.

Звертатися: Луцьк, тел. для довідок: 4-44-02. Берекета Богдан Васильович, власкор по Волинській обл.

Телевізор «Берізка», мотоцикл — ЗИМ-350, відріз на пальто, трактор Б-012.

Звертатися: Харків, тел. для довідок: 47-41-53. Косий Микола Іванович, власкор по Харківській обл.

Телевізор «Електрон».

Звертатися: Львів, тел. для довідок: 34-02-27. Теленчі Оксана Євгенівна, власкор по Львівській обл.

Кінна сівалка, пральна машина «Зірочка», візок автомобільний.

Звертатися: Кіровоград, тел. для довідок: 22-59-04. Волок Микола Микитович, власкор по Кіровоградській обл.

Пральна машина «Таврія», автомобіль «Таврія».

Звертатися: Запоріжжя, тел. для довідок: 39-04-90. Михайлюта Олександр Олександрович, власкор по Запорізькій обл.

Пральна машина «Марічка», ліжко.

Звертатися: Ужгород, тел. для довідок: 2-45-93, Горват Микола Степанович.

Фен*, кухонний комбайн, рушник з серветками*, набір миючих засобів «Джонсон»*, міні-пилесос*, дзвінок «Аргус»*, міксер*, м'яч, кавомолка*, стереонавушник*, іграшка «Звездный»*, телефон*, набір імпортних канцтоварів*, самовар, калькулятор*, рюкзак*, спінінг, путівка в Ялту, готель «Ялта».

Звертатися: Київ, вул. Нестерова, 4, «Голос України». Тел. для довідок: 441-89-61.

Електрорадіатор, кран-змішувач*, набір для ванної кімнати*.

Звертатися: Одеса, тел. для довідок: 22-47-69, Воротнюк Георгій Федорович, власкор по Одеській обл.

Набір овочево-м'ясних консерв.

Звертатися: Черкаси, тел. для довідок: 47-12-87, Титаренко Лідія Іванівна, власкор по Черкаській обл.

Піаніно.

Звертатися: Чернігів, тел. для довідок: 95-74-18, Павленко Сергій Олегович, власкор по Чернігівській обл.

Сувенірний набір горілчаних виробів, набір постільної білизни*, набір ножів*, м'ясорубка*, порося.

Звертатися: Рівне, тел. для довідок: 2-21-30, Мельничук Сергій Кирилович, власкор по Рівненській обл.

Путівка до Польщі.

Звертатися: Луцьк, тел. для довідок: 2-47-26, фірма «Світ».

Усі грошові виграші надсилатимуться переказом*.

Фейлетон

МАНЕВР «ДИКОЇ ДИВІЗІЇ»

ГЕНЕРАЛ був у цивільному і без кашкета. Він стояв перед кількома нижчими командирами і з болем у голосі промовляв:

— Все, здаємо позиції, бо інакше не виживемо, інакше — пропадем...

— Що, отак просто, без бою? — наїжачив чуба один з наймолодших командирів? Я не переживу такого сорому!

— Так треба, сину, — ще з більшою гіркотою мовив генерал. — Позиції здамо, але збережемо особовий склад і матеріальну частину. Території — її он скільки навкруг, обживемо іншу, а зараз треба рятуватися. Хто з вас, хлопці, знає німецьку?

— Іх, — зробив крок уперед і тицьнув себе пальцем у груди отой, їжакуватий. І для переконливості додав: — Іх хабе цвай кіндер... А що, вже прибули приймати капітуляцію?

— І не лише німці, а й росіяни і наші ж, українці. Підпишемо документи — і крапка. А потім побачимо...

— Хенде хох. Гітлер капут! — гірко усміхнувся їжакуватий.

...Уже бачу здивовані очі читача: що, мовляв, за чортівня? Недолугий кіносценарій якийсь чи мемуари підтоптаного начальника відділу кадрів? Автор і сам, шановний читачу, здивувався добряче, коли у регіональному відділенні Фонду державного майна одержав копії документів, народжених у надрах «дикої дивізії». Але про папери потім, спершу — що означає «дика дивізія».

«Дика дивізія» — це цілком мирна, цивільна організація, котра офіційно іменується автопідприємством № 15654. А неофіційно «екзотичне» ймення — то це як на кого: одні кажуть, буцімто від того, що надто «різномастий» транспорт тут зібрано, інші — через відчайдушну вдачу тутешніх водіїв. Бувало, розповідають, як рвонуть вантажівки вранці до Іванової Долини за каменем, то всеньке місто дибки стає.

А щодо паперів... Можливо, воно дещо і не зовсім так, як описано спочатку, було, та все ж факт капітуляції «дикої дивізії» мав, як мовиться, місце. Капітулювали автомобілісти перед економічною кризою, перед дефіцитом пального. І здалися в руки україно-російсько-німецького підприємства, котре, за чутками, має штаб-квартиру у стольному Києві. Точніше — продали отому інтернаціональному гібриду, що іменується експресивною абревіатурою ТЕП ЛТД, територію підприємства, адміністративно-побутовий корпус, КПП, пункт механізованого миття автомашин і т. ін. Продали разом з огорожею, з усіма комунікаціями, лініями електропередачі і зв'язку, водоводом й очисними спорудами — одне слово, з тельбухами. І за сміхотворну ціну — за якихось 18 мільйонів карбованців. Це, як на теперішні ціни, всього якийсь десяток легковиків. Звідкіля така щедрість рівненських автомобілістів? А звідтіля, що вищеозначений україно-російсько-німецький гібрид зобов'язався їм продати 3000 тонн бензину А-76. Підкреслимо: не дати, а продати. Зрештою, відомо: світом править інтерес...

У нашого шановного читача знову, напевне, виникли запитання. Наприклад, куди мала подітися, продавши власну територію і будівлі, «дика дивізія»? Або де взяв бензин інтернаціональний гібрид, коли його, бензин, не могли постачати народному господарству навіть керівні державні структури?

На перше запитання відповідь проста: «дика дивізія» має запасну територію — споруджує нову базу. А щодо бензину, то тут, шановний читачу, не тільки автор безсильний сказати що-небудь, тут і в самій столиці ще не розібралися до кінця, хто і де крав, а хто тримав драбину. Сподіваємося, розберуться. Як розібралися і з «маневрами» автопідприємства. Недавно згідно з рішенням представника Президента у Рівненській області Романа Василишина договір на купівлю-продаж між Рівненським АТП-15654 і спільним україно-російсько-німецьким підприємством ТЕП ЛТД визнано недійсним, оскільки в ньому більше ознак афери, ніж угоди. Володимир Надточій, начальник АТП, звільнений з посади. «Маневр», одне слово, не вдався. Але це зовсім не означає, що у славному місті Рівному на цьому й перевелися майстри усіляких «колінець». Особливо, коли йдеться про зміну форм власності, що тепер в Україні стає під № 1 у порядку денному. Тут дрівець ми наламаємо і ще не раз згадаємо Лесю Українку: «Не турбуйся ти даремно, все одно, вельможний пане, вловиш нас сьогодні десять, завтра двадцять знов настане!» Кого-кого, а майстрів несподіваного маневру у нас вистачає.

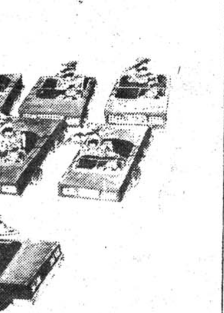
Ось ще одне з «колінець». Минулого року «Голос України» розповідав, з якими труднощами виривався з «системи» колектив нині орендного підприємства «Будресурси». І суд змушений був втручатися, і державний арбітраж. І вже начебто все було стало на свої місця: керівника «Будресурсів» Бориса Краснова поновили на роботі, поновили й договір на оренду. Люди зітхнули з полегшенням: нарешті скінчилася колотнеча, можна спокійно працювати...

А в цей час у фірмі «Рівнебуд», з якої «вискочили» працівники «Будресурсів», думали зовсім по-іншому. Там думали-думали, як покарати непокірних. І придумали: направили в «Укрголовбудматеріали» папірку і зажадали, щоб усі фондові будматеріали віднині надходили не у «Будресурси», а до малого підприємства «Екорембуд», створеного власними руками. От і все: ви, мовляв, майте собі незалежність, а ми, як і раніше, будемо у повному обсязі розпоряджатися будматеріалами. Так, приміром, як розпоряджалися ними у період чотиримісячного «вигнання» Бориса Краснова: шифер, столярка, труби, скло, сантехнічне обладнання й інші гостродефіцитні матеріали пливли зусібіч повноводною рікою, а найбільше «перекачувалися» у вищеозначене МП «Екорембуд». Так що небезпідставно, напевне, недавно одна молодиця вигукувала біля ринку: «А на біса мені ота незалежність? Готова поміняти її на ковбасу». Молодиця та, на превеликий жаль, неподинока. Бо, як бачите, немало таких, котрі за крихітку власної вигоди, як то кажуть, і батька рідного продадуть.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Мал. Юрія ГОЛОВЧЕНКА.



Казка не про солом'яного бичка

Було це дуже давно. Та так давно, що газета коштувала 2 копійки, коробки сірників давали на здачу натомість двох чи трьох копійок, а міліціонери не ходили вулицями, озброєні до зубів і заковані в бронежилети, наче середньовічні лицарі в латах. Ага. Так-от, жили собі дід та баба. Дід не штовхався щодня по чергах, та й черг тоді таких не було, а пропадав на річці, від якої не тхнуло мазутом. Сяде на бережку, закине вудки, пихне люлечкою і гріється проти сонечка, червоні поплавки пантруючи. Золотої рибки він, правда, не впіймав, але сріблястих карасів стьобав ловкенько. А якось, уяви собі, навіть рака впіймав.



Баба теж часу не гаяла. Не бігала ні світ ні зоря на перекличку в чергу, а пасла на вигоні бичка. Не солом'яного. Справжнього. Причому не стояла вартовим біля бичка, а припне його та й піде додому по господарству поратися. А потім прийде перегодя, перепне на інше місце, де свіжа травичка, та й знову піде собі. І нікому діла нема до того бичка, хоч би він там і ночував, то ніхто б і не подумав його поцупити.

Ага. Була ще в них курочка рябенька. І не одна. Бо були ще й біленькі, й попелясті. Попасуться курочки і гарно несуть яєчка. І не прості інкубаторські, за якими позавчора в черзі тьоті Наді перенісся розбили, а свіжісвіжі.

А ще...

...Однак розповісти ще щось так і не вдалося, бо трирічний син, що й досі вовтузився в ліжечку і вперто не хотів засинати, підняв голову і, зігнорувавши літеру «р», докірливо промовив:

— Тегпів, тегпів! Годі. Я й не знав, що ти такє бгехло. Таки пгавду мамка казала... Кгаще вже пго солом'яного бичка...

Павло КУЩ.

Донецьк.

Мал. Георгія ШИГОДСЬКОГО.

Жарт номера



Радянський склероз: чого не хочуть, того й не пам'ятають.

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Альтернативні думки

⊙ З контрпропагандою у нас нічого не вийшло. Зате як ми просунулись у контрвихованні.

⊙ Тепер і за шкірозамінник можуть три шкури здерти.

⊙ Що може залишитися від влади, коли кожен намагатиметься щось від неї урвати?

⊙ Нестримне підвищення цін — це що, комплекс неповноцінності?

⊙ Ще одна хвиля еміграції: за границю бідності.

⊙ Конверсія по-нашому: доведемо ціну кілограма масла до ціни гармати!

⊙ І у вітру перемін бувають змінні напрямки.

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.

Пародія

КОМУ ЩО СНИТЬСЯ, АБО ДАЙОШ БЕЗВІДВАЛКУ!

Щоби осінь, мов
панна проходила,
Далі студить зима.
Вітам сниться весна.
Осінь стомлено бреде,
ніби в сновиді.

Федір МОРГУН.

Сниться котикам весна,
Бурякам — земля без
плуга,
Мотоцикли — синам,
Пародистові — палюга.
Стиглі жолуді рохлею
снять.
Поки осінь панянкою
бродить,
Увижається вовку свиня.
Пристань марить
старим пароходом.
Сниться яйцям божий дар,
Мерзлоті — Марокко,
А поету — гонорар
В усі пори року.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

Всьо чотко!

ДЗЕРКАЛО

Пацюрук прямував до автостоянки, де паркувалася його новісінька «дев'ятка». Він навіть зіп'явся навшпиньки, щоб скоріше впевнитися у наявності шедевру вітчизняного автомобілебудування модняцького кольору мокрого асфальту. Нарешті тьмяно блиснув вологий дах, далі заяскравіли нікелем молдинги. Відлягло від серця, і раптом... блискавка — немає дзеркала!

«Зняли, гади!» — запульсувала, забилася, немов риба об лід, шалена, приголомшлива думка. Пацюрук ковтнув загуслу слину, у розпачі обмацав оголений кронштейн і ледь не заплакав від розпачу. Натомість гнів червоною хвилею накотився на очі. Пацюрук рвучко вихопив із багажника викрутку і швидко познімав дзеркала з чотирьох найближчих авто. І враз полегшало...

Вдома ще з порогу Пацюрук з прокляттями накинувся на капосних зловмисників, котрі підло й нахабно поцупили його гостродефіцитне дзеркало.

— Я покарав їх усіх, я покарав, Галю! — кричав він, мов навіжений. — Нехай не лізуть, покидьки, до чужого добра! Око за око! Зуб за зуб! Тепер у нас аж чотири дзеркала, нехай усім злодюгам буде непереливки!

— Тю, Колю! — озвалася дружина. — Чи ти, часом, не здурів? Ти ж сам учора зняв дзеркало й поклав на сидіння. А я заховала його у «бардачок», подалі від лихого ока...

Від несподіванки Пацюрук отетерів, але вмить оговтався.

— Дарма що вчора не зняли, — мовив бадьоро, — все одно неодмінно поцуплять! Хіба ж теперечки люди — самі злодюги, моральні виродки навколо! Чи не так, Галюню?!

— Та воно так... — з докором мовила дружина і сумно похитала головою.

Чи то подіяв отой Галинин докір, чи у Пацюрука таки лишилися якісь крихти совісті, але того вечора він дзеркала не сховав. А тому наступного ранку з помітним хвилюванням знову здалеку виглядав свою цяцю.

— Ху!.. — вирвалося радісно, коли надибав дзеркало на місці. Але щось-таки в чудовій картині скла, емалі та нікелю було трішки не так. Пацюрук підійшов ближче і від побаченого безсило впав на капот: авто кольору мокрого асфальту стояло не на пружних з глибоким візерунком протектора гумових балонах, а на брудних порепаних цеглинах, взятих зі смітника. Усі чотири колеса, гади, падлюки, тварюки, вкрали!..

Юрій БОЛЬШАК.

І Зимова спартакіада України

ЛИШЕ РЕЗУЛЬТАТИ

Київ

КОВЗАНИ. Чоловіки. 5000 м, 1500 м — чемпіоном на цих дистанціях став Б. Уваров (Київська область). Жінки. 500 м. Л. Білозуб (Київ).

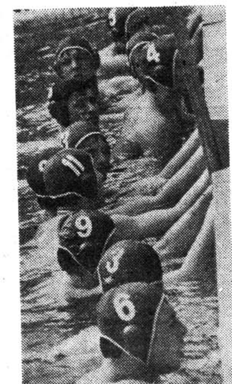
ХОКЕЙ. Тривають завершальні матчі. У неділю визначаться призери змагання.

Славське (Львівська область)

ГІРСЬКІ ЛИЖІ. Швидкісний спуск. Чоловіки. 1. О. Гайдук, 2. О. Кострома, 3. Р. Кокотко (усі — Львівська область). Жінки. 1. Ю. Харківська, 2. К. Підгрушна, 3. Н. Дячук (усі — Львівська область).

ФРІСТАЙЛ. Акробатика. Жінки. 1. Н. Шерстньова, 2. І. Палієнко, 3. Т. Гайдукова (усі — Миколаїв). Чоловіки. 1. С. Бут, 2. О. Богачов, 3. С. Ляшенко (усі — Миколаїв).

Попереду старти у фігуристів, лижників, двоборців, стрибунів з трампліна...



І під час перерви ватерполісти не залишають води.

Фото Миколи БОЧКА.

ДО ФРАНЦІЇ... ЗІ ЗБРОЄЮ

Фехтування

Після тривалої мандрівки шляхами Угорщини, Словаччини, Чехії, Німеччини автобус із фехтувальними командами трьох країн тихенько підкотив до середньовічного замку Ля Леаєр у Франції, де на гостей вже нетерпляче чекали, щоб одразу розмістити в зручних кімнатах і почастувати смачною вечерею.

Отак почався для нас заснований сім років тому Марком Даланом міжнародний фехтувальний турнір серед шпажистів-кадетів у французькому місті Шалон-Сур-Саоні.

Сьогодні ці змагання проходять під егідою асоціації «Челенджер» (голова оргкомітету мосьє Моріс Сакард).

Першого дня — суцільний відпочинок: екскурсії старовинним містом, обід у «Макдональдзі». Нам дали змогу відчути на собі майстерність французьких перукарів у шикарному салоні. В супермаркеті «Корфурі» відбулася презентація турніру. Лише одна неприємність затьмарювала святковий настрій: інша українська команда, яку спорядило зовнішньоекономічне товариство «Інфоспорт», через несправність мікроавтобусу не могла дістатися місця змагань. Але французи не залишили українських фехтувальників у біді. Було відправлено три автомобілі «Пежо» з добровольцями-водіями. Вони вирушили в путь довжиною 600 кілометрів до Німеччини, де застряли наші співвітчизники. І за годину до початку змагання українські хлопчики з'явилися в фехтувальному залі.

Свято-відкриття було яскравим і теплим. У параді взяли участь команди з сімнадцяти країн. Двісті сорок вісім спортсменів розпочали суперечку за нагороди, яка тривала протягом двох днів. Першого — українські фехтувальники успішно пройшли відбіркові тури. А от наступного дня система турніру права на помилку вже не давала: після першої ж поразки спортсмен вибував з боротьби. Прикро, що з десяти українських спортсменів шестеро зустрічалися... між собою. Зрештою, серед фіналістів не було жодного нашого. Лише В'ячеслав Донець спіткнувся на останньому кроці, поступившись суперникові з Бельгії. Що ж, далася взнаки відсутність досвіду міжнародних змагань. Але колись же треба починати, набивати гулі, просуваючись до вершин.

Фінальні бої відбувалися на сцені палацу мистецтв. За головний приз схрестили шпаги француз Фредерік Боулієр та швейцарець Фредерік Грос-Гауденіер. На радість болільників найкращим мушкетером виявився француз. Третє місце посіли М. Кетолоні (Італія) та Ф. Детрес (Франція).

Коли відлунали фанфари на честь переможців і призерів, мені вдалося поговорити з головою оргкомітету турніру паном Морісом Сакардом.

— Що таке «Челенджер»? Чому змагання проходять під його емблемою?

— Це європейська асоціація, яка займається розвитком фехтування. Вона складається з кількох відділів: економічного, педагогічного, наукового тощо. Вона, приміром, веде розробку нової фехтувальної форми. І вже недалекий той час, коли завдяки винаходам наших інженерів і вчених можна буде обійтись без електричного обладнання. Головне ж завдання асоціації — пропаганда цього чудового виду спорту, сприяння зміцненню дружби між народами різних країн.

— Скільки держав, як правило, бере участь у цих турнірах?

— Рік на рік не схожі, але 18 країн — це не найбільший показник.

— Які спонсори відкривають свої гаманці для шпажистів-кадетів?

— Їх — 25. Це дуже відомі фірми: «Пежо», «Кодак», «Пріур», «Макдональд», а ще мерія міста, перукарський салон...

Три дні промайнули, мов один. Зранку автобус з угорськими, словацькими та українськими спортсменами вирушив у зворотному напрямку. Свято скінчилося. І тут хотілося б згадати про концерн. «Ескулап», який й фінансував цю поїздку. Приємно, що в час економічної нестабільності ще віднаходяться такі фірми, які допомагають ближньому, а не дбають лише про власну кишеню, допомагають вижити українському спорту.

Олена ІЩЕНКО.

Шалон-Сур-Саоні — Київ.

НОВИНИ ФУТБОЛУ

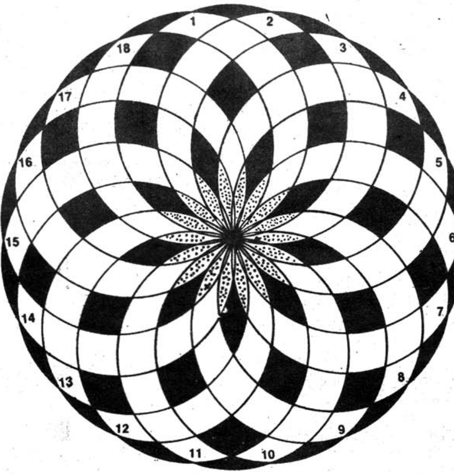
⊙ Олімпійська збірна України, як ми вже повідомляли, проводить тренувальний збір в угорському місті Ньїредьхаза. Вихованці Володимира Мунтяна і Володимира Трошкіна провели й контрольну зустріч. Українські футболісти перемогли молодіжну команду місцевого клубу — 3:1. Двічі відзначився вінничанин Віталій Косовський і раз дніпропетровець Геннадій Мороз.

⊙ Після відставки в ОАЕ колишній тренер київського «Динамо» Валерій Лобановський швидше за все працюватиме в сусідній державі Катар. А от заслужений майстер спорту Володимир Веремєєв з Еміратів повернувся в Україну. Його обрано віце-президентом ФК «Динамо» (Київ).

⊙ Після звільнення з «Олімпіакоса» (Пірей) Олег Блохін вирішив трохи відпочити. Але українського тренера настирно «сватає» інший грецький клуб — ПАОК із Салонік.

КРОСВОРД

1. Козак з народної пісні. 2. Роман В. Набокова. 3. Чорнобильський пожежник. 4. Місто і релігійний центр балтійських слов'ян у 10—12 ст., де було святилище Святовита. 5. Зображення святої Марії. 6. Прикраса у багатьох стародавніх і середньовічних народів. 7. Гетьман реєстрових козаків, який зруйнував польську фортецю Кодак на Дніпрі. 8. Відома польська футбольна команда. 9. Видатний італійський співак. 10. Поема Тараса Шевченка. 11. Поза мисливської собаки. 12. Джерело звуку багатьох музичних інструментів. 13. Деревна ящірка. 14. Великий князь литовський, учасник Грюнвальдської битви. 15. Білоруська танцювальна пісня. 16. Символ влади в Україні до 19 ст. 17. В біблійській міфології коханка Самсона, яка видала ворогам секрет його сили. 18. Твір основоположника польської оперної школи С. Монюшка.



ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ 22 СІЧНЯ

По горизонталі: 1. Спектр. 4. Острог. 7. Унт. 8. Канада. 9. Алатау. 10. Люлька. 12. Аттіла. 14. Кашлик. 17. Киянка. 20. Босфор. 21. Вітовт. 22. Ода. 23. Арагон. 24. Забіла.

По вертикалі: 1. Саркел. 2. Карась. 3. Рудана. 4. Оттава. 5. Талант. 6. Гекуба. 11. Юра. 13. Кук. 14. Кобила. 15. Лафарг. 16. Кордон. 17. «Кавказ». 18. Яструб. 19. Аттіка.

Телебачення

НЕДІЛЯ

31 січня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Худ. фільм «Четвертий паркан від пристані».
10.40 В. Винниченко. «Брехня». Вистава Полтавського музично-драматичного театру ім. М. Гоголя.
12.25 Творчий вечір поета-пісняра М. Ткача. 2 частина.
13.40 Мультфільм
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди
15.55 Менора.
16.40 Муз. фільм «Не журись».
17.00 Робітня. Валентина Чаус.
17.30 На варті.
18.15 Свічадо.
19.00 УТН.
19.20 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун».
20.10 Муз. фільм «У стилі джаз-ретро».
20.30 Багатосерійний мультфільм «Літаючий будинок». 6 серія.
21.00 Кінопроба. Телегра.
22.00 Будьте з нами.
23.30 Худ. фільм «Жінка дня».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.20 Новини.
6.35 Ранкова гімнастика.
6.45 Тираж «Спортлото».
7.00 Година сили духу.
8.00 Центр.
8.30 З ранку раненько.
9.00 Доки всі вдома.
9.30 Ранкова зірка.
10.25 Це ви можете.
11.05 Прем'єра телефільму для дітей «Пригоди Чорного Красунчика».
11.30 Марафон-15 — старт.
12.25 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
12.35 Прем'єра док. фільму
13.25 Прем'єра телефільму
14.00 Новини.
14.20 «Дорога у Білий дім». Про приведення на посаду нового президента США Б. Клінтона.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
15.55 Панорама.
16.35 Телелоція.
16.50 Прем'єра мультфільмів «Каспер та його друзі» (Англія). «Справжні мисливці за привидами» (США).
17.45 Новини.
18.00 Футбол. Кубок чемпіонів Співдружності. У перерві — Спортивний уїк-енд.
19.50 «Новорічна ніч-93».
21.00 Підсумки.
21.45 Продовження програми «Новорічна ніч-93». У перерві — 23.00 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Баскетбольний огляд НБА.
7.55 Наш сад.
8.25 Студія «Рост». Музичний клас.
8.55 Книжковий розвал.
9.25 Непізнаний Всесвіт.
10.00 Ати-бати...
10.30 Телекросворд.
11.00 «Вовкодав». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Не вирубати...
13.25 Кращі ігри НБА.
14.35 Ретро. Тріо «Меридіан».
15.20 Познер і Донахью.
15.50 Мульти-пульти.
16.00 Біла ворона.
16.45 Кіно-меню.
17.00 Чарівний світ Діснея. «Нові пригоди Вінні-Пуха», «Чорний плащ».
17.50 Відкритий чемпіонат Австралії з тенісу.
18.30 Обличчям до столиці.
19.00 Візитка. Олена Косяченко.
19.05 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
19.40 Романтична хвиля.
20.10 Сиди і дивись.
20.20 Брама.
20.35 Худ. фільм «Анжеліка і король» (Франція).
22.15 «Марія-шоу».
22.30 СІТ-3.
22.40 Містер Ікс.
23.10 «Герой». Додаток до програми «Лише футбол».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.35 Мультфільм «Рятівники».
13.50 Худ. фільм «Втеча із «Нью-Йорка».
15.20 Відеомузика.
19.30 Мультфільм.
19.40 Інформаційна програма «Рулетка».
20.00 Худ. фільм «Знайомство наосліп».
21.30 Відеомузика.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 737 662.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зак. 0312018.